

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ

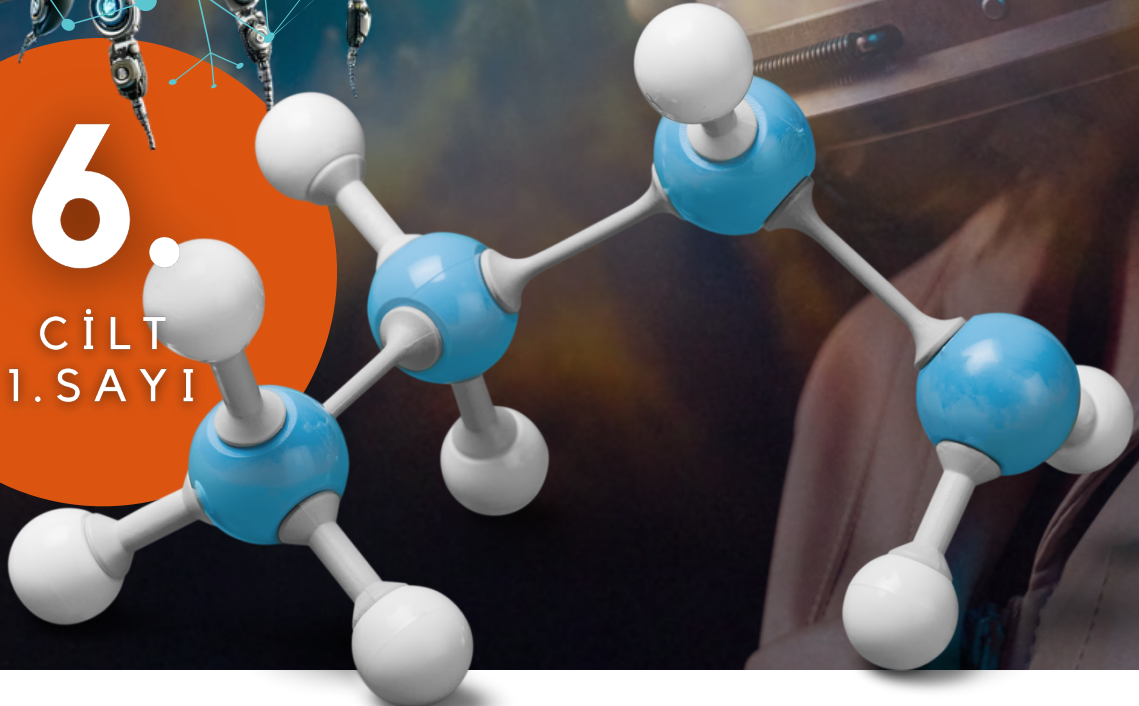
"Bilimin Geleceği"

ISSN 2687-5608

6.

CİLT
1. SAYI

Biruni Üniversitesi Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi

Biruni Health and Education Sciences Journal (BHESJ)

BİRÜNİ SAĞLIK VE EĞİTİM BİLİMLERİ DERĐİSİ (BSEBD)
BIRUNI HEALTH AND EDUCATION SCIENCES JOURNAL (BHESJ)

ACADEMIC JOURNAL

Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi (BSEBD), yılda iki defa yayınlanan ulusal hakemli bir dergidir.

Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi (BSEBD)'nde yayınlanan tüm yazıların, dil, bilim ve hukukî açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları yayıncıya aittir. Yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir.

Biruni Health and Education Sciences Journal (BHESJ) is a national peer-reviewed journal published two times a year.

All responsibility for the language, scientific and legal aspects of all articles published in Biruni Health and Education Sciences Journal (BHESJ) belongs to the authors, and the publishing rights belong to the publisher. It cannot be partially or completely printed or reproduced in any way without the written permission of the publisher. The Editorial Board is free to publish or not to publish the articles submitted to the journal.

ISSN/e-ISSN: 2687-5608

Volume 6/1 2023

Editörler / Editors

Dr. Selçuk ÖZÇELİK - Biruni University

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. İsmail Tuncer DEĞİM - Biruni University

Dr. Adnan YÜKSEL - Biruni University

Dr. Mehmet Yusuf ÇELİK - Biruni University

Dr. Abdulilah ECE - Biruni University

İÇİNDEKİLER

Mert Mahir GÖZ

Milli Mücadele Döneminde Darülfünun 1-12

Selçuk ŞENTÜRK

Seçki Gazete Haberlerinin Eleştirel Söylem Analizi: Kurgu ve Kurgusal Olmayan Anlatılar
..... 13-27

Serap YÖRÜBULUT

Seçki Gazete Haberlerinin Eleştirel Söylem Analizi: Kurgu ve Kurgusal Olmayan Anlatılar
..... 28-38

Ecem Fatma DEPE & Gülşah ERTUNÇ & Hatice KÖKOĞLU

Almanca Öğretim ve Öğreniminde Çevrimiçi Derslerin Motivasyon ve Önemi..... 39-52

CONTENTS

Mert Mahir GÖZ

Darülfünun During the National Struggle Period..... 1-12

Selçuk ŞENTÜRK

Critical Discourse Analysis of the Selected Newspaper Articles: A Case of Fictional and Non-Fictional Accounts..... 13-27

Serap YÖRÜBULUT

Investigation of Employment Situations of Insurance/Actuarial Graduates in the Insurance Industry in Turkey 28-38

Ecem Fatma DEPE & Gülşah ERTUNÇ & Hatice KÖKOĞLU

The Motivation and Importance of Online Classes in German Teaching and Learning..... 39-52

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE DARÜLFÜNUN
DARÜLFÜNUN DURING THE NATIONAL STRUGGLE PERIOD

Mert Mahir GÖZ*

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nda etkisini gittikçe yitirmeye başlayan medrese sistemi yerine yeni bir yükseköğretim kurumunun kurulması düşüncesi, Tanzimat dönemiyle birlikte ağırlık kazanmıştır. Bu doğrultuda kelime kökeni itibariyle "Fenler Evi" manasına gelen Darülfünun kurulmuştur. 1. Dünya Savaşı dönemi şartlarının da etkisiyle ekonomik ve siyasi sıkıntılar yaşayan Darülfünun, birkaç defa kapatılıp yeniden açılmıştır. Medrese merkezli yükseköğretimden üniversiteye geçişi sağlayan bir köprü niteliğinde olan Darülfünun, bir yandan altyapı yetersizliği gibi sorunlarla karşılaşırken diğer yandan Mondros Mütarekesi'nin ardından Osmanlı topraklarında yaşanan işgallere karşı mücadele etmek durumunda kalmıştır. Mustafa Kemal Paşa tarafından başlatılan milli mücadele döneminde önemli bir rol üstlenen Darülfünun öğretim üyeleri ve talebeleri, bir yandan verdikleri konferanslar ile halkın işgallere karşı örgütlenmesini sağlarken diğer yandan cephelerde mücadele ederek işgal kuvvetlerinin geri çekilmesinde pay sahibi olmuşlardır. Ulusal kurtuluş mücadelesine verdiği bu destek doğrultusunda Ankara Hükümeti ile yakın ilişkiler geliştiren Darülfünun, milli mücadele döneminin mütemmim cüzü unsurlarından biri haline gelmiştir. Bu makalede, Türkiye yükseköğretiminin temelini oluşturan Darülfünun'un, milli mücadele dönemindeki gelişim süreci ve faaliyetleri, dönemin yazılı kaynaklarına dayalı olarak araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Osmanlı İmparatorluğu, Kurtuluş Savaşı, Bağımsızlık, Türkiye, Darülfünun.*

ABSTRACT

The idea of establishing a new institution of higher education in place of the medrese system, which was gradually losing its influence in the Ottoman Empire, gained prominence during the Tanzimat period. In this context, a university called "Darulfunun" which linguistically means "House of Sciences" was founded. Due to the economic and political challenges of the World War I period, Darulfunun faced difficulties and was closed and reopened several times. Serving

* Öğr. Gör. Dr., Bitlis Eren Üniversitesi, , Güroymak Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, E-mail: mmgoz@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2563-7126, Bitlis, Türkiye.

as a bridge for the transition from the traditional medrese-centered higher education to a university system, Darulfunun encountered issues such as inadequate infrastructure while also having to contend with the foreign occupations that followed the Armistice of Mudros. During the Turkish War of Independence initiated by Mustafa Kemal Pasha, Darulfunun played a significant role. Its faculty members and students contributed to the struggle against the occupying forces by organizing the public through lectures and actively participating in the frontlines. Through their support for the national liberation movement, Darulfunun developed close ties with the Ankara Government, becoming an integral part of the Turkish War of Independence. This article investigates the development and activities of Darulfunun, which laid the foundation for higher education in Turkey, during the period of the national liberation movement based on the written sources of the era.

Keywords: *Ottoman Empire, War of Independence, Independence, Turkey, Darulfunun.*

GİRİŞ

Önce duraklama daha sonra gerileme dönemine giren Osmanlı İmparatorluğu'nda, devletin eski kudretli günlerine döndürülmesi için birçok alanda reformlar yapılmıştır. Batı ülkelerindeki gelişimi gören Osmanlı idaresi, Batı tarzı bir modernleşme süreci başlatmıştır. Özellikle askeri alanda gerçekleştirilmek istenen reformlara ek olarak ulaşım, sağlık ve eğitim alanlarında önemli adımlar atılmıştır (Berkes, 2016). 19. yy'a dek tam olarak kurumsallaşamayan Osmanlı eğitim sisteminde görülen yetersizlikler bağlamında medrese haricinde yeni bir yükseköğretim kurumu olarak düşünülen Darülfünun (fenler evi)¹, ilk olarak 1863 yılında somut bir hal kazanmıştır (Ünal, 2013; Kaya, 2020). Kuruluş ve işleyiş nizamnamesi dahi olmayan ilk Darülfünun, altyapı yetersizliği (ortaöğrenim görmüş öğrenci eksikliği, bina yetersizliği, doküman eksikliği) ve devletten mali destek almaması nedeniyle yaşadığı ekonomik sorunların da etkisiyle, halka açık kültür konuşmalarının yapıldığı bir eğitim kurumu olmanın ötesine geçememiştir (Dölen, 2008). Daha sonra Darülfünun-ı Osmani ve Darülfünun-ı Sultani isimleriyle birkaç kez daha açılıp kapatılan Darülfünun (1869-1871&1874-1882), ilk üç başarısız denemenin ardından 1 Eylül 1900 tarihinde Darülfünun-ı Şahane ismiyle yeniden açılmıştır (Çadircı, 2007; İhsanoğlu, 1994). Bugünkü Türk üniversitelerinin

---

¹ Osmanlı İmparatorluğu'nda kurulmak istenen yükseköğretim kurumuna neden Darülfünun denildiği net olarak bilinmemekle birlikte medreseden ayrı bir yükseköğretim kurumu olduğunun vurgulanması için "fenler evi" manasına gelen bu ismin verildiği düşünülmektedir. Arap dilinde, ilim manasında kullanılan "fen" sözcüğünün çoğulu olan "fünun" sözcüğü, o dönemin alanyazınında her daim "ulum ve funun" terkinde kullanılırken, Darülfünun sözcüğünün türetilmesinde "ulum" yani ilimler sözcüğünden bağımsız şekilde kullanılmıştır (İhsanoğlu, 1994).

temeli olarak görülen Darülfünun-ı Şahane, II. Meşrutiyet'in ilanından sonra tekrar isim değiştirerek İstanbul Darülfünunu ismini almıştır. Nitekim bugünkü İstanbul Üniversitesi'nin temeli olan İstanbul Darülfünunu, modern anlamdaki ilk Osmanlı üniversitesi olarak kabul edilmektedir. Bu makalede, Türkiye yüksek öğretiminde temel yapı taşı olarak görülen Darülfünun'un, milli mücadele (ulusal kurtuluş) dönemindeki faaliyetleri ve gelişim süreci araştırılmıştır.

1. 1. Dünya Savaşı Döneminde Darülfünun

İttihat ve Terakki Cemiyeti (İTC) yönetimindeki Osmanlı İmparatorluğu, 1. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın başını çektiği ittifak devletleri arasında yer almıştır. Almanya ile olan ilişkileri, askeri işbirliğinin ötesine taşıyan İTC yöneticileri, Osmanlı'nın uzun bir süredir geçirmekte olduğu modernleşme sürecinde Alman ekolünü benimsemişlerdir. Bu bağlamda Darülfünun'a da Alman tipi bir yapı kazandırılmak amaçlanmıştır. Bu amaçla Almanya'dan İttihat ve Terakki Cemiyeti (İTC) yönetimindeki Osmanlı İmparatorluğu, 1. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın başını çektiği ittifak devletleri arasında yer almıştır. Almanya ile olan ilişkileri, askeri işbirliğinin ötesine taşıyan İTC yöneticileri, Osmanlı'nın uzun bir süredir geçirmekte olduğu modernleşme sürecinde Alman ekolünü benimsemişlerdir. Bu bağlamda Darülfünun'a da Alman tipi bir yapı kazandırılmak amaçlanmıştır. Bu amaçla Almanya'dan uzmanların ve akademisyenlerin getirildiği Darülfünun'da, yeni kürsüler (darülmesai) kurulmuştur. Ayrıca Darülfünun'u bilimsel araştırmalar yapabilecek düzeye getirebilmek adına muhtevastaki fakültelerin iç teşkilatlanmaları güçlendirilmiştir (Siler, 1995). Örneğin 1914 yılında Şeyhülislam Ürgüplü Hayri Efendi'nin girişimleriyle, Ulum-i Şeri'yye Fakültesi lağvedilerek, bu fakültenin öğrencileri Darül Hilafeti'l Aliyye adıyla modernize edilen medreselerin yüksek kısmına aktarılmıştır (Unat, 1964). Bunun yanı sıra Darülfünun'a özerk bir yapı kazandırmak için Ziya Gökalp ile İ. Hakkı Baltacıoğlu öncülüğünde çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda 1916 yılında Darülfünun'un özerkliği hakkında mazbata, edebiyat fakültesi Muallimler Meclisi tarafından kabul edilmiştir (Arslan ve Selçuk, 2008). Edebiyat Fakültesi akademisyenlerinin bu gayretleri, gelecek süreçte semeresini vermiştir (Kaya, 2020).

Tablo 1.1: Darülfünun'da Eğitim Veren Alman Akademisyenler

Öğretim Elemanı	Alanı
Dr. Gustav Fester	Kimya-yı Sinaî
Dr. Kurt Hoesch	Kimya-yı Uzvi (Organik Kimya)
Dr. Walther Penck	Tabakat ve Maadin (Jeoloji ve Mineraloji)
Dr. Erich Leick	Nebatat (Botanik)
Dr. Erich Obst	Coğrafya
Dr. Friedrich Gunther Jacoby	Mantık, Metafizik ve Metodoloji
Dr. Georg Anschütz	Pedagoloji ve Deneysel
Dr. Gotthelf Bergsträsser	Karşılaştırmalı Semitik Diller
Dr. Friedrich Wilhelm Carl Giese	Ural-Altay Dilleri
Dr. Lehman-Haupt	Eski Kavimler Tarihi, Yunan ve Roma Tarihleri
Dr. Walther Schönborn	Kamu Hukuku
Dr. Fritz Arndt	Anorganik Kimya
Dr. Boris Zarnik	Zooloji
Dr. Anton Fleck	Maliye
Dr. Friedrich Hoffman	İktisat

Kaynak: (Widman, 2000)

1. Dünya Savaşı döneminde, İstanbul'a gelen Alman eğitimcilerin de katkısıyla, Darülfünun'da eğitim ve araştırmalar artmış olsa da savaşın getirdiği ağır şartlar nedeniyle, düşünülen reformlar tam anlamıyla gerçekleştirilememiştir. Zira Alman öğretim üyelerinin, Darülfünun'un özellikle idari yapısında bazı değişiklikleri öngören teklifleri, dönemin zor şartları bağlamında reddedilmiştir (İhsanoğlu, 2010). Savaş sürecinde Darülfünun'un karşılaştığı en ciddi zorluklardan bir tanesi eğitim ve öğretim verilecek talebe eksikliği olmuştur. Öyle ki savaş sürecinde eli silah tutan pek çok gencin orduya katılması nedeniyle Darülfünun'da eğitim ve öğretim faaliyetleri durma noktasına gelmiştir. Darülfünun idarecileri bu durumun olumsuz etkisini azaltıp, eğitimlerin devam ettirilmesi için talebe kayıt kabulünde kolaylıklar sağlanması gibi tedbirlere başvursalar da istenen sonuç alınamamıştır (Ayni, 2007). Son olarak Kasım 1918'de İngiliz ve Fransız işgal güçlerinin İstanbul'a girmeleri üzerine eğitim faaliyetlerinin tamamen durduğu Darülfünun'da, Alman akademisyenlerin sözleşmeleri Maarif Nezareti tarafından feshedilmiştir (Selçuk, 2010).

2. Mütareke Döneminde Darülfünun

1. Dünya Savaşı'ndan mağlup ayrılan Osmanlı İmparatorluğu, itilaf devletleriyle 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Mütarekesi imzalamıştır. Osmanlı'yı işgallere karşı tamamen

savunmasız bırakan bu mütareke sonucunda İstanbul işgal edilerek, işgal kuvvetlerinin bayrakları resmi dairelere ve okullara asılmıştır. Bu dönemde ülkenin içerisinde düştüğü güç durumdan en fazla etkilenen kurumlardan biri olan Darülfünun'da, savaştan sağ dönen gençler İstanbul ve İzmir'in işgaline karşı direniş hareketi başlatmışlardır (Dölen, 2008). Tıbbiye talebelerinin öncülüğünde başlatılan nümayişlere (Fatih, Üsküdar, Kadıköy ve Sultan Ahmet mitingleri) büyük kitleler destek vermiştir. Düzenlenen nümayişlerde, halkı mücadeleye davet eden Darülfünun talebeleri, şu bildiriye okumuşlardır (Sarhan, 1996):

“Ey Müslümanlar, Türkler! Bugün yedi asırlık varlığın tehlikede... Kafkas'ta, Çanakkale'de, Irak'ta kahramanlıklar gösteren milletin, dünkü kölelerin tarafından esir ediliyor. Artık buna iman getir ki hak yok, cebir ve kuvvet vardır. Fakat düşün ki üç yüz milyonluk bir İslam kitlesi de ihmal olunamaz kuvvettir. Kuvvet, muvakkat biz zaman için hak olursa, ebediyen hükümran olamaz. Bunu tasdik edeceğiz. Biz bunu daima bağıracacağız. Siz de bizimle olunuz.”

Mütareke döneminde işgallere karşı sadece talebeler değil öğretim üyeleri de direniş göstermişlerdir. Talebelerin örgütlenmesinde, nümayişlerinden organize edilmesinde ve toplumun işgallere dair bilgilendirilmesinde önemli sorumluluk alan Darülfünun hocalarından Ziya Gökalp, Ağaoğlu Ahmet, Dr. Süleyman Numan, İTC'li oldukları ve Ermeni olaylarında rol aldıkları gerekçesiyle İngilizler tarafından Malta'ya sürgün gönderilmişlerdir (Arıburnu, 1975; Kayıkçı Yılmaz, 2019). Darülfünun hocaları ve talebelerinin işgale karşı gösterdikleri direniş kırımayı amaçlayan İngilizler, Askeri Tıbbiye talebelerine Darülfünun içerisinde pijama ile gezme kuralı getirmiştir (Kazancıgil, 1999). Bu tarz onur kırıcı tüm baskı ve engellemelere rağmen Darülfünun'un, işgallere karşı direnişin sembol merkezlerinden biri haline geldiğini gören İngiliz kuvvetleri, Darülfünun'un Haydarpaşa'daki Tıp Fakültesi binasının bir bölümünü işgal etmiştir. Böylece bir yandan derslerin yapılmasına engel olan İngilizler diğer yandan Darülfünun'da düzenlenecek direniş toplantılarının önüne geçmiştir. Buna ek olarak İstanbul Hükümeti'ne baskı yapan İngilizlerin etkisiyle, Darülfünun öğretim üyelerinin ülke siyasetiyle ilgili açıklamada bulunmaları yasaklanmıştır (Selçuk, 2010).

Görüldüğü üzere Darülfünun, 1. Dünya Savaşı yıllarında ve sonrasındaki mütareke döneminde sıkıntılı süreçler yaşamıştır. Söz konusu zor dönemlere rağmen Darülfünun adına birtakım olumlu gelişmelerin yaşandığı da söylenebilir. Mütareke dönemindeki müspet gelişmelerden ilki, 1908 senesinden beri bir türlü çıkartılamayan Darülfünun

Nizamnamesinin çıkartılmasıdır. Diğer bir müspet gelişme ise İnâs Darülfünunu'nun ilga edilmesi ve erkek talebeler ile kız talebelerin birlikte eğitim almaya başlamasıdır. Yine bu dönemde Dr. Besim Ömer (Akalın) Paşa'nın çabalarıyla, Darülfünun dışı açılmaya yönelmiş ve Edebiyat Fakültesi tarafından halka açık derslere başlanmıştır. Darülfünun'un bu sıkıntılı dönemlerinde, Darülfünun Emni görevini yürüten Dr. Besim Ömer (Akalın) Paşa'nın kişiliği ve saygınlığı, Darülfünun'un zorlu işgal ve mütareke dönemlerini asgari düzeyde zararla geçirmesini sağlamıştır (Dölen 2008).

3. Ulusal Kurtuluş Savaşı Döneminde Darülfünun

Mondros Mütarekesi ile sömürge devlet haline getirilmek istenen Osmanlı'da, işgale karşı direniş ateşini yakan 9. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşa, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkmıştır (Özüçetin, 2004). Esarete hiçbir zaman ve hiçbir şartta boyun eğmeyeceğini gösteren Türk milleti, işgal karşısında örgütlenerek ulusal kurtuluş (milli mücadele) dönemini başlatmıştır. Kurulan Reddi İlhak Heyeti'nin çabalarıyla, işgallere karşı bildiriler hazırlanmış ve mitingler düzenlenmiştir (Turan, 2006). Vatanın ve milletin bağımsızlığı için başlatılan bu ulusal kurtuluş mücadelesine en fazla destek veren kurumlardan birisi de Darülfünun olmuştur. Sadrazam Damat Ferit Paşa'nın işgaller karşısındaki acziyetini ifade ettiği "Topumuz ve tüfeğimiz yok" sözlerine, "Topumuz da var, tüfeğimiz de." (Siler, 1995) sözleriyle karşılık veren müderris Yusuf Ziya Bey önderliğindeki Darülfünun talebeleri ve hocaları, protesto metinleri hazırlayarak itilaf devletlerine göndermişlerdir (Gökbilgin, 1965). İşgallere karşı sadece söylem bazında değil uygulamada da bir şeyler yapılması gerektiğini savunan milliyetçi talebeler ve hocalar, yaptıkları toplantılar neticesinde Darülfünun'un ulusal kurtuluş yolunu dört ana maddede toplamışlardır. Bunlar (Arıburnu, 1975):

- İşgal karşıtı konferanslar vermek ve nümayişlerde bulunmak.
- Vazifesinin ve misyonunun önemine vakıf bir heyet oluşturmak.
- Vatanperver müderris ve alimleri emsal almak.
- Vatanın ve milletin selameti için düşmanla her yerde mücadele etmek.

Bu "dört kurtuluş maddesi" doğrultusunda hareket eden Darülfünun hocaları, salı-perşembe ve cumartesi akşamları halka açık konferanslar vererek, toplumu işgaller karşısında bilinçlendirmek istemiştir. İşgallere karşı kitleleri harekete geçirmeyi amaçlayan Darülfünun üyeleri, Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıktığı 19 Mayıs 1919

günü, Türk Ocağı'nın da desteğiyle Fatih Belediyesi önünde büyük bir nümayiş düzenlemiştir. Nümayişte söz alan birçok Darülfünun talebesi hakkında tutuklama kararı çıkartılınca, bu talebeler Anadolu'ya geçerek doğrudan Kurtuluş Savaşı'na katılmışlardır (Celasun, 1946). Hadisat Gazetesi 20 Mayıs 1919 tarihli baskısında, Darülfünun talebe ve hocaları tarafından yapılan bu nümayiş şu şekilde anlatmıştır (Hadisat, 1919):

“Her biri milli görevlerini erkekler kadar, belki daha ziyade takdir ederek büyük bir tehalük içinde mahalli içtimaa gidiyorlardı. Sevgili Darülfünun mensubu kardeşlerimiz, çarşaflarının sol tarafına beyaz bir rozet takmışlardır. Bu rozetlerde hayli manalı şu söz yazıyordu: “İzmir kalbimizdir.”

Şekil 3.1: 19 Mayıs 1919 Tarihli Darülfünun Mitingine Dair Gazete Haberi

Kaynak: (İstiklal Savaşı Gazetesi, 19.05.1919).

Darülfünun içerisinde işgallere karşı direniş gösteren öğretim üyelerinin yanı sıra işgallere karşı gelinmemesi gerektiğini hatta işgalci devletleri öven bazı öğretim üyeleri de olmuştur. Bu nedenle işgal karşıtı öğretim üyeleri sadece işgalci devletlerle değil, bazı meslektaşlarıyla da mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Azınlıkta olan bu öğretim üyelerinden Ali Kemal, Rıza Tevfik, Hüseyin Daniş, Cenap Şahabettin ve Muallim Barsamyan verdikleri derslerde ve konferanslarda işgal devletlerinin isteklerinin yerine

getirilip, onlarla uzlaşılması gerektiğini, aksi halde ülke için daha büyük sıkıntılar doğacağını ifade etmişlerdir (Gürkan, 1971). Örneğin Ali Kemal Bey, Peyam-ı Sabah Gazetesi'ndeki yazısında, “Ankara zorbaları, Avrupa devletlerinin henüz ilk kararlarını, mütareke tekliflerini geri çevirmişlerdir. Ulusun başını bu kadar belaya soktuktan sonra mütarekeyi kabul edecekleri zaten beklenemezdi.” (Sarıhan, 1996) ifadesinde bulunmuştur. İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'nde “mahut beşler” olarak bilinen bu beş hocanın, işgal devletlerini övücü, milli mücadele veren Türk milletini ise küçümseyen açıklamalarına büyük tepki gösteren Darülfünun talebeleri grev başlatmıştır². Darülfünun grevi sırasında Ankara Hükümeti, Hâkimiyet-i Milliye ve Yeni Gün gazeteleri vasıtasıyla öğrencilere destek olmuştur. Ankara Hükümeti'nin desteğini alarak söz konusu beş öğretim üyesinin görevden alınmasını, aksi halde derslere girilmeyeceğini ve derslerin yapılmasına müsaade edilmeyeceğini ilan eden talebelerin bu isteği, Darülfünun Divanı tarafından kabul edilmiştir (Siler, 1995).

Darülfünun ile Ankara Hükümeti arasındaki bu yakın birliktelik, milli mücadele döneminin en önemli merhalelerinden biri olan Büyük Taarruz (26 Ağustos 1922) zamanında da devam etmiştir. Nitekim Büyük Taarruz zaferinin ardından 19 Eylül 1922 tarihinde, Darülfünun tarafından Gazi Mustafa Kemal Paşa ve İsmet İnönü'ye fahri müderrislik unvanı verilmiştir (Borak ve Kocatürk, 1972). Buna karşılık Mustafa Kemal Paşa ise Darülfünun Edebiyat Fakültesi'ne göndermiş olduğu teşekkür mesajında, “*Milli bağımsızlık, kültürel bağımsızlık ile eş olduğu için siz eğitim görevlileri de hiç kuşkusuz aynı büyük savaşın kahramanlarıdır. İnaniyorum ki milli kurtuluş ve bağımsızlığımızı bilim alanında Fakülteniz tamamlayacaktır*” (Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri, 2006) ifadesinde bulunmuştur. 6 Ekim 1922 tarihinde İstanbul'un işgalden kurtarılmasıyla birlikte Ankara Hükümeti'ne olan bağlılığı enikonu artan Darülfünun, Cumhuriyet'in en ateşli savunucularından biri olmuştur. Zira 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilan edilmesinin ardından, Darülfünun Talebe Birliği tarafından

---

² Darülfünun talebelerinin ulusal bağımsızlık konusunda bu denli bilinçli ve vatanperver olmalarında, örnek aldıkları hocalarının etkisi büyüktür. Söz konusu birkaç hoca (mahut beşler) haricinde, Darülfünun'da görevli hocaların büyük çoğunluğu, işgallere karşı mücadele etmiş ve talebelere yol göstermiştir. Bu noktada örnek gösterilmesi gereken isimlerden bir tanesi de Fransız yazar Pierre Loti'dir. Türk milletinin haklarını savunup, işgalci devletlere karşı fikir bazında direniş gösteren P. Loti'ye, “*Fahri Edebiyat Müderrisi*” unvanı verilmiş ve portresi Darülfünun Meclis-i Müderris salonuna asılmıştır. Ayrıca Edebiyat Fakültesi hocalarından teşkil olunan bir dernek, P. Loti adına çeşitli etkinlikler düzenlemiştir (Kahraman, 2008).

hem TBMM'ye hem de Mustafa Kemal Atatürk'e tebrik telgrafları çekilmiştir (TBMM Zabıt Cerideleri, 1923).

Görüldüğü üzere Darülfünun'un talebeleri ve hocaları, milli mücadele döneminde önemli bir aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerek toplumun işgallere karşı bilinçlendirilip örgütlenmesinde gerek cepheye katılarak doğrudan silahlı mücadele edilmesinde rol oynayan Darülfünun talebeleri ve hocaları, milli mücadele sonrasında da ulusal bir devletin kurulması için faaliyet göstermişlerdir. Nitekim Mustafa Kemal Atatürk, Meclis açılışındaki konuşmasında, vatanperver ve muasır bilim insanlarının yetiştirilmesi hususunda Darülfünun'a olan güvenini dile getirerek, öğretim üyelerinden Türk ulus devletinin bağımsızlığını pekiştirecek tarih ve kültür çalışmalarında bulunmalarını istemiştir (Borak ve Kocatürk, 1972). Milli mücadeleye ve ondan sonraki inkılaplara sunduğu katkılar bağlamında Cumhuriyet'in ilanından sonra kurulan hükümetlerce de desteklenen Darülfünun'un bina ihtiyacının karşılanması amacıyla Harbiye Nezareti binası ile Medresetül Kuzat binası, Darülfünun'a tahsis edilmiştir. Ayrıca 21 Nisan 1924 tarihli ve 493 sayılı yasayla yürürlüğe giren Darülfünun Talimatnamesi çerçevesinde Darülfünun'a tüzel kişilik verilmiştir (Siler, 1995).

4. Sonuç

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki gerileme ve devletin kötüye gitmesi çok fazla nedene dayandırılmaktadır. Gerek teknolojik ve askeri gelişmelerin yakalanamaması gerek devlet yönetiminde yozlaşmaların yaşanması gibi nedenler buna örnek gösterilebilir. Osmanlı devletinin eski kudretini yitirmesinin bir diğer nedeni olarak ise eğitim ve öğretim alanındaki geri kalmışlık gösterilmektedir (Yanardağ, 2017). Bu doğrultuda özellikle Tanzimat döneminde, eğitim ve öğretim alanında birtakım reformlar yapılmak istenmiş ancak bu modernleşme adımlarına, Osmanlı medreseleri uyum gösterememiştir. Bunun üzerine 1863 senesinde "*fenler evi*" anlamına gelen Darülfünun isminde yeni bir eğitim-öğretim kurumu tesis edilmiştir. Batı ülkelerindeki üniversitelerin emsal alınmasıyla kurulan Darülfünun, bazı siyasi ve ekonomik nedenlerle sıkıntılı süreçler geçirmiştir. Darülfünun'un geçirmiş olduğu bu sıkıntılı süreçlerin başında 1. Dünya Savaşı ve ardından yaşanan milli mücadele dönemi gelmektedir.

1. Dünya Savaşı'ndan mağlup ayrılan Osmanlı Devleti'nin, Mondros Mütarekesi ile işgal edilmesine karşı direniş gösteren Darülfünun talebeleri ve hocaları, Mustafa Kemal Paşa öncülüğünde başlatılan milli mücadele döneminin en önemli aktörleri olmuşlardır. Bir yandan söylem bazında direniş ortaya koyarak halkı işgallere karşı örgütleyen Darülfünun talebeleri ve hocaları diğeryandan cephelelerde görev alarak sıcak çatışmanın içerisine girmişlerdir. Milli mücadele döneminde Ankara Hükümeti'ne destek veren Darülfünun, vatan topraklarının düşman işgalinden kurtulmasında önemli rol oynamıştır. Bu süreçte eğitim ve öğretim faaliyetlerinin de mümkün olabildiğince devam ettirilmeye çalışıldığı Darülfünun'da, dersler ve konferanslar verilmiştir.

Sonuç olarak ifade edilirse, Türkiye yakın siyasi tarihindeki birçok siyasi ve askeri sorun, Türkiye toplumuna ve onun değerlerine sırt çevirmemiş, gerçek aydınların öncülüğü ve gayretleri sayesinde milletçe çözülmüştür. Nitekim milli mücadele döneminin zaferle neticelenmesi bu duruma verilebilecek en açık örneklerden bir tanesidir. Medrese merkezli yükseköğretimden üniversiteye geçişi sağlayan Darülfünun'da, "mahut beşler" gibi bazı olumsuz tavır ve durumlar bir yana bırakılırsa, ulusal bağımsızlık mücadelesi döneminde milli duygu ve çıkarlara gerekli hassasiyet gösterilmiştir. Nitekim birçok Darülfünun öğretim üyesi ve talebeleri, milli mücadele döneminde gerçek bilim insanı hasiyet ve vasfını sergilemişlerdir.

KAYNAKÇA

"İzmir Kalbimizdir.", Hadisat Gazetesi, No: 139, (19.05.1919).

"Kan Dökerek Ölmek İsteriz", İstiklal Savaşı Gazetesi, (19.05.1919).

Arıburnu, K. (1975). Milli Mücadelede İstanbul Mitingleri, Yeni Desen Matbaası, İstanbul.

Arslan, İ. & Selçuk, M. (2008). "Üniversite ve Özerklik: Tek Parti Döneminde Yüksek Öğretim (1923-1946)", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6 (12), ss. 349-369.

Ayni, M. A. (2007). Darülfünun Tarihi, İstanbul Kitabevi Yayınları, İstanbul.

Berkes, N. (2016). Türkiye'de Çağdaşlaşma, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

- Borak, S., & Kocatürk, U. (1972) Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri: Tamim ve Telgrafları V, *Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Dergisi*, 1 (2), ss. 139-155.
- Celasun, Z. (1946). Tarih Boyunca Türk Kadını, 1. Baskı, Ülkü Kitap Yurdu Yayınları, İstanbul.
- Çadırcı, M. (2007). Tanzimat Döneminde Türkiye- Ülke Yönetimi, İmge Yayıncılık, İstanbul.
- Dölen, E. (2008). "II. Meşrutiyet Döneminde Darülfünun", *Osmanlı Bilim Araştırmaları Dergisi*, 1 (7), ss. 1-46.
- Gökbilgin, M. T. (1965). Milli Mücadele Başlarken: Mondros Mütarekesi'nden-Sivas Kongresi'nden TBMM'nin Açılmasına (4 Eylül 1919- 23 Nisan 1920), 2. Baskı, Kronik Kitap, Ankara.
- Gürkan, K. (1971). Darülfünun Grevi, 1. Baskı, Harman Yayınları, İstanbul.
- İhsanoğlu, E. (1994), "Darülfünun Tarihçesine Giriş Üçüncü Teşebbüs: Darülfünun-ı Sultani", *Bellekten*, 57 (218), ss. 699-738.
- İhsanoğlu, E. (2010). Darülfünun, "Osmanlı'da Kültürel Modernleşmenin Odağı", *İslam Konferansı Teşkilatı İslam Tarihi, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA)*, , 1 (5), ss. 15-45.
- Kahraman, A. (2008). Yahya Kemal Beyatlı, Kaynak Yayınları, İstanbul.
- Kaya, İ. (2020). *Geleneksel ile Çağdaş Arasında Kalmış Bir Kurum: Darülfünun*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Batman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Batman.
- Kayıkçı Yılmaz, M. (2019). "Darülfünun Grevi", *Akademik Bakış Dergisi*, 11 (71), ss. 30-43.
- Kazancıgil, A. (1999). "Mondros Mütarekesi'nden Büyük Millet Meclisi Kuruluncaya Kadar Geçen Sürede İstanbul Üniversitesi", *Tıp Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 4 (8), ss.57-76.
- Özüçetin, Y. (2004) "Milli Mücadele İçerisinde 19 Mayıs 1919", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2), ss. 65-74.
- Sarıhan, Z. (1996). Kurtuluş Savaşı Günlüğü IV: Sakarya Savaşı'ndan Lozan'ın Açılışına (23 Ağustos 1921-20 Kasım 1922), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

- Selçuk, M. (2010) *İstanbul Darülfünun Edebiyat Fakültesi (1900-1923)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, İstanbul.
- Siler, A. (1995). “Darülfünun’un Kurtuluş Savaşı ve İnkılaplara Bakışı”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 11 (31), ss. 177-186.
- Turan, M. (2006). Yunan Mezalimi (İzmir, Aydın, Manisa, Denizli: 1919-1921), 2. Baskı, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Zabıt Ceridesi, (29.10.1923), www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_dergisi_pdfler.meclis_donemleri?v_meclisdonem=0, (Erişim: 20.09.2023).
- Unat, F. R. (1964). Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Ünal, M. A. (2013). Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Fakülte Kitabevi, Isparta.
- Widman, H. (2000). Atatürk ve Üniversite Reformu, (Çev. Aykut Kazancıgil, Serpil Bozkurt), Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- Yanardağ, A. (2017). Cumhuriyet Dönemi Darülfünun Tartışmaları ve 1933 Darülfünun Reformu, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (56), ss. 112-133.

**CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF THE SELECTED NEWSPAPER
ARTICLES: A CASE OF FICTIONAL AND NON-FICTIONAL ACCOUNTS**

**SEÇKİ GAZETE HABERLERİNİN ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ:
KURGU VE KURGUSAL OLMAYAN ANLATILAR**

Seçuk ŞENTÜRK*

ABSTRACT

Regardless of the specific fields or professions we are engaged with, our regular encounter with news media offers fertile ground for language studies. For example, in the realm of literary studies, a discerning analysis of novels necessitates a foundational grasp of language, power, and representation. As in the literary studies, media offers two modes of representations, namely fiction and non-fiction. Most of media's coverage are regarded non-fiction. However, if the coverage were non-factual, in other words not based on facts or manipulated, then it can simply transform into fiction. The present study endeavours to explore the utilisation of linguistic approaches, specifically Critical Discourse Analysis, as a fundamental tool for comprehending daily media events within the margins of fiction and non-fiction. By delving into the application of such approaches, this research seeks to enhance our understanding of the intricate interplay of language, power, and representation that permeates contemporary media discourse. The paper aims to conduct a comparative analysis of two newspaper articles addressing the crisis between Türkiye and Russia following the incident of Türkiye downing a Russian warplane. The selected articles are sourced from reputable Turkish newspaper 'Daily Sabah' and the Russian newspaper 'Sputnik'. The study begins with a succinct overview of Critical Discourse Analysis (CDA) as a foundational theoretical framework. Subsequently, a comprehensive analysis of the newspaper articles will be undertaken, employing both macro and micro-structural levels to uncover implicit ideological positions on the same incident. The macro-structural examination encompasses the scrutiny of headlines and leads within the articles, while the micro-structural assessment involves an analysis of discursive strategies, including lexical choices and presuppositions. This study concludes that linguistic approaches that enable the field experts to unpack the language can also be employed by diverse or non-professional readership for interpreting events in everyday life as in the example of critical discourse analysis.

Keywords: *Critical Discourse Analysis, Macro and Micro Structural Levels, Newspapers Articles.*

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, s.senturk36@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6084-4032.

ÖZ

Çalıştığımız belirli alanlar veya meslekler ne olursa olsun, haber medyasıyla düzenli olarak karşılaşmamız dil çalışmaları açısından bizlere verimli bir zemin sunmaktadır. Örneğin, Edebiyat çalışmaları alanındaki eserlerin kapsayıcı bir analizi için dil, güç ilişkileri ve temsiller hakkında temel düzeyde de olsa bilgi sahibi olmak kaçınılmazdır. Edebiyat çalışmalarında olduğu gibi medya da okurlarına kurgu ve kurgu dışı olmak üzere iki farklı anlatı biçimi sunar. Medya kapsamının çoğu kurgusal olmayan olarak kabul edilir. Bununla birlikte, kapsam olgusal değilse, başka bir deyişle gerçeklere dayanmıyorsa veya manipüle edilmişse, bu durumda anlatı basitçe kurguya dönüşebilir. Bu çalışma, dilsel yaklaşımların, özellikle Eleştirel Söylem Analizinin, günlük medya olaylarını kurgu ve kurgu dışı sınırları içinde kavramak için temel bir araç olarak kullanımını araştırmayı çalışmaktadır. Bu tür yaklaşımların uygulanmasını inceleyerek, araştırma, güncel medya söylemine nüfuz eden karmaşık dil, güç ve temsilin etkileşimini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma, Türkiye'nin bir Rus savaş uçağını düşürmesi olayının ardından Türkiye ile Rusya arasındaki krizi ele alan Türk ve Rus iki gazete haberinin karşılaştırmalı bir analizini yapmayı amaçlamaktadır. Seçilen haberler popüler Türk gazetesi "Daily Sabah" ve Rus gazetesi "Sputnik" ten alınmıştır. Çalışma, temel bir teorik çerçeve olarak Eleştirel Söylem Analizine (CDA) kısa ve genel bir çerçeve ile başlar. Daha sonra, aynı olayla ilgili örtük ideolojik konumları ortaya çıkarmak için hem makro hem de mikro yapısal düzeyler kullanılarak gazete haberlerinin detaylı bir analizini sunar. Makro-yapısal inceleme, haberlere konu olan manşetlerin incelenmesini kapsarken, mikro-yapısal değerlendirme, sözcük seçimleri ve varsayımlar dahil olmak üzere söylemsel stratejilerin bir analizini içerir. Bu çalışma, daha çok dilbilim uzmanları tarafından dilin özelliklerini ortaya çıkaran dilbilimsel yaklaşımların, eleştirel söylem analizi örneğinde olduğu gibi aslında günlük yaşamdaki olayları yorumlamak için farklı veya profesyonel olmayan okuyucular tarafından da kullanılabilmesi sonucuna varır.

Anahtar Kelimeler: *Eleştirel Söylem Analizi, Makro ve Mikro Yapı Düzeyleri, Gazete Haberleri.*

1. INTRODUCTION

In today's world, access to news articles, various internet sites or media channels have become easy. Within this framework, the public needs to be aware of the hidden ideological discursive techniques that prevail in these fields, especially in news media. As Bell (1991) points out, the role of journalists is to make up stories instead of writing news articles. As the cliché opening of 'Once upon a time' in fairy tales, the journalists begin their story with "fifteen people were injured today when a bus plunged..." (p. 147). Hence, the journalists are writing about their own opinions, ideology, and values to plant the seeds of their thoughts into the minds of their readers. To create awareness and evaluate stories we are told in the media; we need discourse analysis to gain critical stance towards these kinds of stories in social media.

The aim of this paper is to compare two articles on the same event concerning the crisis between Türkiye and Russia after Türkiye's downing of a Russian warplane. The chosen articles are from

Turkish newspaper ‘Daily Sabah’ and a Russian newspaper ‘Sputnik’. Firstly, a brief review will be given of the Critical Discourse Analysis to provide a theoretical base for the study. Then, the analysis of newspaper articles will be made in terms of macro and micro-structural levels in order to surface any hidden ideological positions. The macro-structural level will comprise of headline and lead of the articles whilst the micro-structural level contains the discursive strategies such as lexical choice and presupposition.

2. CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Wodak (2001) argues that the role of Critical Discourse Analysis (henceforth CDA) is mainly concerned with “analysing opaque as well as transparent structural relationships of dominance, discrimination, power and control as manifested in language” (p. 2). The use of language in discourse especially in newspaper articles can play a key role in the lives of readers. Fowler (1991) refers to language as a biased medium to construct specific ideological positions and resembles it to a blurry window. It can be inferred that language use is a powerful weapon so as to shape and control the public opinion and employ one’s ideological values. Everyday millions of people turn to media or newspapers to find out what’s going on in the world, however, Fowler (1991) states that ‘news’ as people rely on to find out ‘reality’ is actually nothing, but a ‘product’ served by particular bureaucratic industries in order to dominate their ideological power to the mass audience. Hence, with the means of CDA the analysts try to discover the hidden messages within the texts and want to expose the inequality and power abuse (van Dijk, 2003) also at the same time they help to enhance consciousness among people as this follows the route to emancipation (Fairclough, 2001).

According to Meyer (2001) CDA should be considered as an approach rather than one method which constitutes of extralinguistic factors such as society, culture, and ideology. He also points out that discourses appear in society and to understand these discourses, one needs to seek the meanings in its social environments, structures, or actors. As noted by Bell (1998), “[m]edia ‘discourse’ is important both for what it reveals about a society and because it also itself contributes to the character of society” (pp. 64-65). For the textual analysis of two newspaper articles, CDA has been chosen to discover the implicit messages and ideological standpoints. CDA includes more than one method and in this study more focus will be given to van Dijk’s Socio-cognitive approach as Li (2010) suggests, this approach is mainly useful to find out how discourse is applied to various fields so as to expose particular ideologies. In his framework, van Dijk uses two kinds of structures called macro and micro-structures when analysing news articles. The former analyses the ‘thematic’ and the overall aspect of a text while the latter concerns the

discursive techniques in the text such as lexical choice and syntactic features of articles (Fairclough, 1995).

In this part, the basic features, and the main focus of CDA for a better understanding of discourse has been reviewed. In the next section, the context of the paper will be presented so as to create awareness and gain insight about both newspapers and the intended topic to be analysed.

2.1. Context of the Study

The two newspaper articles chosen to be analysed are 'Daily Sabah' and 'Sputnik'. 'Daily Sabah' is a daily published online English newspaper in Türkiye. It provides various information and news at national and international levels. It was founded in 2014 and known to be in favour of the ruling government 'Justice and Development Party' in Türkiye. On the other hand, the Russian news agency 'Sputnik' is owned and run by the Russian government since November 2014. 'Sputnik' is online English news which also contains a radio. In both of these papers, the event concerning the downing of a Russian SU-24 fighter jet on 24 November 2015 by Turkish armed-forces following the violation of Turkish airspace will be analysed via CDA approach. Before this event, the relations between Russian and Turkish government were quite satisfactory as the two countries were trade partners. For instance, Russia provided most of Türkiye's energy and there were many Turkish products ranging fruit and vegetables to gear imported to Russia. However, after Türkiye downs Russian plane, the Russian government put restrictions on Turkish imports and imposed economic sanctions in diverse fields of economic cooperation with Türkiye. The two articles are about the same event regarding Türkiye's demand for an emergency meeting with NATO after the incident to inform its allies. With the use of CDA, the paper aims to find out if the articles are providing facts either based on fiction or non-fiction or using specific linguistic choices to strengthen their own ideological perspectives and attitudes.

3. ANALYSIS OF THE NEWSPAPER ARTICLES

In light of van Dijk's (2001) influential insights, it becomes evident that undertaking a comprehensive discourse analysis is a formidable task, where even a seemingly modest paragraph may demand an extensive investment of time, spanning months, and culminating in numerous pages of thorough examination. With this fact in mind, and mindful of the constraints posed by the present paper, a focused approach will be adopted to inspect the articles primarily through the lens of macro-structure. This entails an exploration of elements such as the articles' headline, which serves as the initial point of engagement for readers, and the lead, a crucial segment that encapsulates the essence of the article's content, all within a succinct and attention-grabbing narrative.

Simultaneously, attention will be directed towards the micro-structural level, where discursive practices play a key role in shaping the articles' tone and message. A comprehensive analysis of lexical choices will be conducted, for it is through the selection of words and phrases that the writer conveys subtle nuances, evokes emotions, or infuses biases. Furthermore, the examination of presuppositions will illuminate the underlying assumptions and beliefs inherent in the article's construction, potentially revealing the writer's stance or ideological influences.

By navigating the balance between macro and micro-level analysis, a more profound understanding of the articles' communicative strategies and intended impacts can be attained. While the extensive scope of a complete discourse analysis remains unattainable within the confines of this paper, the chosen approach promises to yield valuable insights, shedding light on the articles' overall structure and the interplay of language employed to convey meaning and persuasion.

3.1. Macro Structural Level

When embarking on a textual analysis, it is probably best to concentrate first on the general-thematic aspect of the discourse. Van Dijk (2001) also encourages to start with the topic of the text (macro-structural analysis) as it provides the reader with an overall understanding of the discourse. In order to comprehend the general idea of a discourse, 'headline' and 'lead sentences' play an important role. The headline and lead in an article come before any news items and together they present the essential parts of the text functioning as a summary which interests and catches the attention of its readers (van Dijk, 1988). As stated by Bell (1991), "[s]ome headline producers may create only summarising headlines, while others seek to highlight the most intriguing aspect of a story" (qtd. in Seo, 2013, p. 778). The Russian newspaper Sputnik prefers to use a metaphor in its headline:

"Turkey Hiding Under NATO's Wing After Strike on Russian Su-24"

According to Li (2010), metaphor besides being a language use is also a concept which can highlight someone's thoughts and views about a topic. Similarly, the use of metaphors affect our "cognitive experiences and predispose us to see aspects of reality in certain ways" (p. 3454). Hence, Sputnik tries to shape public opinion and construct its own ideological position by disparaging Turkish government. This title appears to be the summary of the whole discourse, giving the writers stance regarding the shooting event and justifying the act of Russia with such a language strategy. The intended message seems to be instead of standing behind its action, Türkiye has run off to its ally 'NATO' for protection and support just as a little boy runs and hides behind his mother after carrying out a harmful and careless action. Also, this title seems to portray

the image of Türkiye as timid, vulnerable and irresponsible of its actions. Therefore, it can be understood that the Russian government is proceeding to shape the public mind-set and social thinking implicitly by inflicting its own ideology and values via its news agency.

On the other hand, the headline of Daily Sabah, “NATO confirms information provided by Turkey, supports territorial integrity of its ally” can be regarded as the summary of whole text, giving factual information to its readers. As Seo (2013) notes, these kinds of headlines are called ‘highlighting headlines’ that are selected from a part of the discourse. Therefore, the aim of this title seems to inform its audience with the important points regarding the event without word-games to form a certain opinion among its readers.

Another important part in a text is the lead sentence. According to Bell (1991) the lead sentence is a “directional summary, a lens through which the point of the story is focused, and its news value magnified” (p.183). The lead sentence in Sputnik:

“Turkey’s downing of a Russian Sukhoi Su-24 could aggravate tensions between Russia and the West, US defense expert Dave Majumdar suggests.”

The lead sentence is a direct quote from an authority making a suggestion on the outcome of the event between Türkiye and Russia. This use of quotation from an expert figure may stimulate its reader’s minds and increase the credibility in such a story. Interestingly, the Russian article mentions the downing of their jet by Türkiye, but it does not point out the reason for this act which is the violation of Turkish airspace. Thus, the writer aims to focus our attention to a particular aspect or side as opposed to another (Bax, 2010). The suggestion in the lead sentence also reinforces the polarisation between Russia and the West and goes a step further to blame Türkiye. As van Dijk (2001) states, CDA is mainly interested in the ideologically biased discourses and how they polarise between in-groups and out-groups (us and them).

This polarisation can be achieved by “‘positive self-presentation and negative other presentation’, in which our good things and their bad things are emphasized, and our bad things and their good things are de-emphasized” (p. 103). In this case, the act of Russia is being de-emphasised and Türkiye is put on the spot to stress the bombing event and create discomfort towards Türkiye amongst the public. With the use of language, the newspaper’s stance seems to affect the minds and feelings of the public simultaneously shaping the national stance of society.

3.2. Micro Structural Level

In van Dijk's Socio-cognitive approach to CDA, "[m]icroanalysis ...identifies syntactic and lexical characteristics of newspaper style, and rhetorical features of news report" (Fairclough, 1995, p. 30). Hence, in this part some of the aspects of linguistic choices such as lexical meaning and presupposition will be considered to indicate any underlying messages embedded in newspaper articles.

- Lexical Choice

According to van Dijk (1988), lexical choice is "an eminent aspect of news discourse in which hidden opinions or ideologies may surface" (qtd. in Li, 2010, p. 177). Therefore, the use of words or phrases by the journalist can hint several messages about their implicit political stance and ideological values.

In Sputnik, there seems to be some words or sentences that portray Russia as a victim of a bombing act. In its headline, besides using a metaphor relating to Türkiye, it also writes only 'Russian Su-24' instead of adding the words 'fighter jet'. In addition, it employs words such as 'sinister', 'treacherous', 'irresponsible gesture' regarding Türkiye's act of bombing a Russian fighter jet to protect its airspace. This implies that Russia is depicting itself as a victim who has endured a horrible irresponsible action even though it was the Russian jet that crossed the border and violated Türkiye's airspace in the first place. With the use of such word plays, Sputnik is trying to focus the public attention to the bombing event and de-focus the airspace violation by the Russian jet.

In Daily Sabah's article, the use of dramatisation or emotive lexis could not be detected. Instead, many direct quotations from authoritative figures such as NATO Secretary, NATO ambassadors and Russia's defence ministry can be found. By this way, the article possibly emphasises its neutral political stance and intends to maintain a factual news report. Meanwhile, it seems to keep its neutral stance by stating the expressions against Türkiye, for example, "many expressed concern that Turkey did not escort the Russian warplane out of its airspace."

Interestingly, both articles in Daily Sabah and Sputnik can be seen to contradict each other with their statements. In Sputnik, the article claims that there was no violation of Turkish airspace by the Russian jet and Moscow could provide this with objective monitoring data. On the other hand, Daily Sabah states that both Türkiye and NATO have confirmed that the Russian jet violated Turkish airspace. As Bell (1998) notes "the daily happenings of our societies are expressed in the stories we are told in the media" (p. 64). Accordingly, the news that we consider facts can turn

out to be merely stories of particular political and institutional opinions. Thus, one should be very careful and without making definite conclusions instantly, try to surface the hidden messages and ideologies embedded within the text.

- Presupposition

Richardson (2007) notes that “[a] presupposition is a taken-for-granted implicit claim embedded within the explicit meaning of a text or utterance” (p. 63). Hence, the use of presupposition is important for CDA, as in discourse a particular ideology is generally hidden in the implicit meaning of a text. As Fairclough (1995) proposes, presupposition in a text attempts to convince the reader or listener to regard the ideological perspectives as common-sense assumptions. According to Reah (2002), the three common ways to presuppose a meaning is firstly with the use of state verbs such as stop, begin and continue. Secondly, using the definite article ‘the’ and possessive articles and thirdly a presupposition can be triggered by means of ‘wh-questions’. (qtd. in Richardson, 2007, p. 63).

In Sputnik, there seems to be several sentences that imply hidden messages. For instance, in the line, “Interestingly enough, the picture of a potential conflict depicted by the US expert looks as if it was Russia that struck first, not Turkey”. This sentence presupposes a conflict between Türkiye and Russia, and it was Türkiye who started this conflict, but the blame is being put on Russia. This presupposition may be a way to picture Russia as a victim in the eyes of the public and gain approval for its actions from the mass-audience. In addition, the sentence “both Turkish and NATO war planners are now wary of Russia’s potential response to Ankara’s treacherous and irresponsible gesture” suggests a common-sense notion that Türkiye and NATO are planning a war against Russia; however Russia is being careful and cautious against such an event. Again, Russia’s attempts to create positive and watchful image of itself in the minds of readers can be detected. As I noted above, Sputnik may possibly be using the strategy of polarisation in which Türkiye and NATO are depicted as war planners and Russia as an innocent victim of an irresponsible act. Van Dijk (2003) argues that by means of presupposition in discourse to manipulate readers, writers generally convey their ideological messages implicitly which enables them an area of less public criticism.

In Daily Sabah, the use of presupposition appears to be limited as the article consists of direct quotations to explain the situation and inform its readers. In one of its sentence, “the assessments of other NATO members supported the Turkish version of events”. This presupposes that there is more than one version to the bombing event. However, Daily Sabah by making such statements seems to support the Turkish version and states that after many assessments made by NATO

members; the Turkish version is considered to be accurate information therefore making the other versions to be false accusations.

4. CONCLUSION

This study has analysed two newspaper articles from opposing media channels using CDA to surface any hidden ideological viewpoints. Hence, the role of newspaper articles can be regarded as paving a way to shape the understanding of readers. In the Russian newspaper Sputnik, some usage of discourse techniques in its article can be detected. Firstly, it seems to put forward the intended message with its title and the use of metaphor. Sputnik appears to picture Türkiye as vulnerable and in need of protection after an irresponsible action even when that was not the case at all. Employing strategies in discourse such as presupposition and selecting its lexis appropriately, Sputnik seems to put the blame on Türkiye solely and portrays Russia as a victim.

Also, it can be regarded that Sputnik is trying to hide the act which triggered this issue by de-emphasising the Turkish airspace violation and emphasising the shooting event. Therefore, it may be noted that Sputnik aims to create an image in the public eye relating to its own ideology and political stance with the use of specific linguistic forms. On the contrary, the Turkish Daily Sabah seems to provide its readers with the important and insightful information without much discursive strategies. Its usage of mainly direct quotations from experts can hint that its focus is mainly on introducing its readers with the factual and evidence-based information. However, it seems that Sputnik's accounts of the event rested on biased and partial information as CDA analysis has demonstrated.

As such, Sputnik's purported accounts fall into the margins of fiction, manipulating national and international public perceptions. That being said, Türkiye had to take some deterrent measures to protect its sovereignty under the international law as well as through the representations of media. Lastly, given the limitations of the paper, only a small part has been considered and analysed. For further study, a much more detailed analysis which looks at different discursive techniques can be made from different media and countries for a better understanding of the discourse embedded in news articles.

5. REFERENCES

- Bax, S. (2010) *Discourse and genre: using language in context*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Bell, A. (1991) *The language of news media*. Oxford: Basil Blackwell.
- Bell, A. (1998) The Discourse Structure of News Stories. In: Bell, A.& Garrett, P. eds. *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell, pp. 64-104.
- Fairclough, N. (1995) *Media Discourse*. London: Edward Arnold.
- Fairclough, N. (2001) *Language and Power*. 2nd ed., Harlow: Longman.
- Fowler, R. (1991) *Language in the news: discourse and ideology in the British press*. London: Routledge.
- Li, J. (2010) 'Transitivity and lexical cohesion: Press representations of a political disaster and its actors'. *Journal of Pragmatics* 42 (12) pp. 3444-3458.
- Meyer, M. (2001) Between theory, method, and politics: positioning of the approaches to CDA. In: Wodak, R.& Meyer, M. eds. *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE Publications, pp. 14-30.
- Reah, D. (2002) *The Language of Newspapers*. London: Routledge.
- Richardson, J. E. (2007) *Analysing newspapers: an approach from critical discourse analysis*. Houndmills: Palgrave Macmillan.
- Seo, S. (2013) 'Hallidayean transitivity analysis: The Battle for Tripoli in the contrasting headlines of two national newspapers'. *Discourse and Society* 24(6) pp. 774-791.
- van Dijk, T. A. (1988) *News as Discourse*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.
- van Dijk, T. A. (2001) Multidisciplinary CDA: a plea for diversity. In: Wodak, R.& Meyer, M. eds. *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE Publications, pp.95-120.
- van Dijk, T. A. (2003) Critical Discourse Analysis. In: Schiffrin, D.& Tannen, D.& Hamilton, H. E. eds. *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell, pp. 352-371.
- Wodak, R. (2001) What CDA is about-a summary of its history, important concepts and its developments. In: Wodak, R.& Meyer, M. eds. *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE Publications, pp. 1-13.

Online Newspapers:

Daily Sabah (<http://www.dailysabah.com>)

NATO confirms information provided by Turkey, supports territorial integrity of its ally (24/11/2015)

(<http://www.dailysabah.com/politics/2015/11/24/nato-confirms-information-provided-by-turkey-supports-territorial-integrity-of-its-ally>) Accessed 15/01/2021

Sputnik (<http://www.sputniknews.com>)

Turkey Hiding Under NATO's Wing After Strike on Russian Su-24 (25/11/2015) (<http://www.sputniknews.com/politics/20151125/1030756950/turkey-nato-strike-russian-su24-jet.html>) Accessed 17/01/2021

6. APPENDIXS**Appendix I. Daily Sabah**

NATO confirms information provided by Turkey, supports territorial integrity of its ally

DAILY SABAH WITH WIRES

ISTANBUL

Published November 24, 2015

NATO Secretary General Jens Stoltenberg addresses a press conference at the NATO headquarters in Brussels, on October 6, 2015, ahead of a meeting of the alliance's defence ministers later this week.

The North Atlantic Treaty Organization (NATO) underscored that it supports the territorial integrity of Turkey, while confirming the information provided by Turkey regarding Turkey's shooting down of a Russian fighter jet along the Syrian border, which was discussed in an "extraordinary" meeting Tuesday.

"As we have repeatedly made clear we stand in solidarity with Turkey and support the territorial integrity of our NATO ally, Turkey," NATO Secretary-General Jens Stoltenberg told a news conference after the meeting of the alliance's decision-making North Atlantic Council.

General Stoltenberg also said that the information obtained by NATO complies with information provided by other allies and Turkey, confirming that the Russian SU-24 jet violated Turkish airspace. Stoltenberg also added that he has called on all parties to be prudent and to contribute to reducing tensions after Turkey downed a Russian jet which violated its airspace regulations.

Stoltenberg also stated that the situation is serious, but that he hopes for renewed contacts between Turkey and Russia. He said the assessments of other NATO members supported the Turkish version of events.

NATO deputy spokesperson, Carmen Romero, added that "NATO is monitoring the situation closely" and are in close contact with Turkish authorities.

Meanwhile, NATO ambassadors called on Ankara to show "cool-headedness" on Tuesday following an emergency meeting in Brussels.

Diplomats present at the meeting told Reuters that while none of the 28 NATO envoys defended Russia's actions, many expressed concern that Turkey did not escort the Russian warplane out of its airspace.

At the request of Turkey, the North Atlantic Council (NAC) held the extraordinary meeting at 6 p.m. local time (1600 GMT).

Meanwhile, the ambassadors of UN's permanent member countries in Ankara have been summoned to the Turkish foreign ministry. In addition, Russia's Charge D'affaires was summoned to Turkey's Foreign Ministry, while Moscow summoned Turkish Defense Attache in Moscow to the Russian Defense Ministry. Russia's defence ministry said it viewed the downing of the jet as an unfriendly act and it was working on a package of measures to respond to such incidents.

"We consider the actions of the Turkish Air Force an unfriendly act," the ministry said in a statement, adding that it had issued an official protest to the Turkish defence attache.

Turkish jets shot down a warplane believed to be a Russian-type SU-24 after it violated Turkish airspace near Turkey's southern border with Syria, Turkish presidential sources said.

The warplane went down near Syria's northwestern Turkmen town of Bayirbucak.

Turkey's military said the downed foreign jet was given 10 warnings in five minutes before being shot down by two F-16 warplanes.

"A warplane of unknown nationality that breached Turkish airspace over Hatay's [province] Yayladagi region at 9.20 a.m. [0720 GMT] was alerted 10 times in five minutes," Turkish General Staff said in a statement, adding that the F-16s' response was in line with rules of engagement.

The military added that Turkish planes patrolling the region encountered the warplane at 09.24 a.m. local time.

According to footage from the scene, the plane's two pilots could be seen ejecting safely before the aircraft hit the ground in a huge of plume of smoke.

2. Sputnik

Turkey Hiding Under NATO's Win After Strike on Russian Su-24

POLITICS

20:14 25.11.2015(updated 20:41 25.11.2015) [Get short URL](#)
148374583

Turkey's downing of a Russian Sukhoi Su-24 could aggravate tensions between Russia and the West, US defense expert Dave Majumdar suggests.

© AP PHOTO While Ankara insists that the Sukhoi Su-24 bomber violated its airspace, Moscow has provided objective monitoring data showing that there had not been any violation of Turkish airspace and the Russian jet was shot down on the Syrian side of the border.

In the wake of the incident Turkey has requested an emergency meeting with other NATO members, Dave Majumdar, the defense editor for The National Interest, narrates in one of his recent articles.

Citing US Central Command spokesman Col Steve Warren, the expert notes that US officials have denied "any involvement with the incident" and that they are now "working to establish exactly where the plane was when it was shot down."

The expert calls attention to the fact that as the Russian pilots immediately came under fire from militants on the ground as they parachuted down from the damaged plane. He classifies the actions of the insurgents as a war crime and a violation of the Geneva Convention.

But what are the possible consequences of the incident?

"If a conflict comes to a head, then there is plenty of room for serious military action," Majumdar suggests.

"The Turkish air force has more than 650 modern combat aircraft including F-16C/Ds, upgraded F-4 Phantoms and 737-based AWACS platforms," he notes, adding that Ankara could potentially expel Russia's expeditionary force deployed in Syria in the event of a direct conflict.

© AFP 2016 GEORGE OURFALLIAN

The American expert speculates that Turkey's Navy Force (sixteen frigates, eight corvettes and dozen diesel-electric submarines) could make an attempt to cut off the Russian Black Sea Fleet from the Mediterranean.

"It could also try to invoke NATO's Article 5 clause — but that might not apply in this situation," Majumdar notes.

Interestingly enough, the picture of a potential conflict depicted by the US expert looks as if it was Russia that struck first, not Turkey.

Much in the same vein writes Andrew Bowen, Ph.D. is a Senior Fellow and the Director of Middle East Studies at the Center for the National Interest.

"The Turkish President's request for an extraordinary meeting of NATO ambassadors today in Brussels will likely serve as an opportunity for Ankara to request additional support both militarily and politically to ensure Turkey's border security, but also, as a way to deter any substantial Russian response to this incident. Erdogan will also likely use this as an opportunity to push the US to extend its deployment of Patriot Missiles along Turkey's border," Bowen elaborates.

If the conflict escalates, Russian-Western relations would likely deteriorate, experts note.

Apparently, both Turkish and NATO war planners are now wary of Russia's potential response to Ankara's treacherous and irresponsible gesture. It is also possible that some Turkish officials could have an interest in a hasty and emotional move from Russia in the wake of the attack.

However, the Kremlin has stated clearly that Russia is not going to wage a war against Turkey.

"We're not going to wage a war against Turkey," Russian Minister of Foreign Affairs Sergei Lavrov told journalists on Wednesday, adding that Russia's attitude toward the Turkish people has not changed.

However, the Kremlin has a number of questions to Ankara.

Sergei Lavrov remarked that the incident looked like a preplanned provocation.

"We have serious doubts it was an accident and prepared footage of the jet downing suggests it wasn't. It all looks like a planned provocation," the Russian official stressed.

There is something really sinister about the incident. The question arises why Turkey chose not to use the emergency communication line with Russia before or after downing the Su-24 jet? The other question is: why did Turkey rush to request an emergency meeting with NATO immediately after it shot down the Russian bomber jet?

Meanwhile, experts try to guess what Russia's response to the Turkish strike would be like.

According to Dave Majumdar, Russia could suspend its energy supplies to Turkey in response to the Turkish attack. He believes that it would be the most effective move.

"A more effective Russian response might simply be to cut off Turkey's energy supplies. Russia supplies some sixty percent of Turkey's natural gas supplies," he reminds.

Anyway, the stakes in the Syrian conflict are becoming higher for all parties involved, Majumdar underscores.

**TÜRKİYE'DE SİGORTA SEKTÖRÜNDE
SİGORTACILIK/AKTÜERYA MEZUNLARININ İSTİHDAM
EDİLME DURUMLARININ İNCELENMESİ**

**INVESTIGATION OF EMPLOYMENT SITUATIONS OF
INSURANCE/ACTUARIAL GRADUATES IN THE INSURANCE
INDUSTRY IN TURKEY**

Serap YÖRÜBULUT*

ÖZET

Tüm sektörlerde olduğu gibi sigortacılık sektöründe de teorik ve teknik eğitimle yetiştirilmiş alanında yetkin işgücü önemli bir gereksinimdir. Sigortacılık/Aktüerya alanında donanımlı personel gereksinimini karşılamak üzere üniversitelerin ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim veren ve sayısı her geçen gün artan programlar aracılığı ile yapılmaktadır. Bu çalışma ile sigortacılık sektöründe eğitimin önemini ortaya koymak için sektöre nitelikli eleman yetiştirmede önemli bir yeri olan yükseköğretim programları ve sektördeki istihdam edilen personelin eğitim düzeyleri ele alınacaktır. Bu kapsamda 2017-2021 yılları arasında sektörde istihdam edilen personelin eğitim düzeyi, üniversiteden mezun olduğu bölüme göre istihdam edilme payları incelenerek, ülkemizde Sigortacılık/Aktüerya programlarından mezun olanların sektör tarafından istihdam edilme oranları belirlenerek, elde edilen bulgular aracılığı ile sektör paydaşlarına yönelik öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Sigorta, Aktüerya, İstihdam, Eğitim.*

ABSTRACT

As in all sectors, a competent workforce trained with theoretical and technical training is an important requirement in the insurance sector. In order to meet the need for well-equipped personnel in the field of Insurance/Actuary, it is carried out through programs that provide associate, undergraduate and graduate education at universities, the number of which is increasing day by day. In this study, in order to reveal the importance of education in the insurance sector, higher education programs that have an important place in training qualified personnel for the sector and the education levels of the personnel employed in the sector will be discussed. In this

* Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İstatistik Bölümü, E-mail: siybulut@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0781-4405, Kırıkkale, Türkiye.

context, the education level of the personnel employed in the sector between 2017-2021 and their employment shares according to the department they graduated from the university will be examined, the employment rates of graduates of Insurance / Actuarial programs in our country will be determined by the sector, and recommendations will be developed for sector stakeholders through the findings obtained.

Keywords: *Insurance, Actuarial, Employment, Education.*

GİRİŞ

Sigortacılık sektörü hızla büyüyen ve gelişen bir sektör olduğu için sigortacılık mesleğine olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Meslek tercihinde sigortacılık geleceğin meslekleri arasında yer aldığından bu alanda eğitim veren üniversitelerin sayısı da her geçen gün artmaktadır. Sigorta şirketleri istihdam ettiği nitelikli personel aracılığı ile müşterilerine sunduğu doğru ve yeterli bilgi sayesinde toplumun sigortaya olan güvenini artırmada oldukça önemlidir.

Günümüz modern dünyasında sigortacılık sektörü sunduğu teminatlar ile ülke ekonomilerinde vazgeçilmez hale gelmiştir. Sigortacılık sektörünün finansal sistemdeki rolü dikkate alındığında en önemli paydaşlarından biri olan ve sektörün gelişimini sağlayan sigortacılık alanında eğitim veren okulların güncel durumunun incelenmesi ve sektörün bu alandan mezun olan bireyleri istihdam etme durumlarının ortaya konulması önemli olmaktadır.

Bu çalışma ile sigorta sektörünün son yıllarda istihdam edilen personelin eğitim durumları incelenecektir. Ülkemizde her geçen gün sayıları artan aktüerya, bankacılık ve sigortacılık lisans programlarından mezun olan bireylerin sektörde istihdam edilme oranları incelenecektir. Elde edilen bulgular aracılığı ile sigortacılık sektörünün en önemli paydaşlarından olan ve sigortacılığın gelişimini besleyen üniversitelerin güncel durumu ele alınarak sektör paydaşları için önerilerde bulunulacaktır.

1. Literatür İncelemesi

Dünyada lisans düzeyinde sigortacılık eğitimi 18. yüzyılın sonlarında başlamışken ülkemizde ise 1996 yılında Marmara Üniversitesi bünyesinde kurulan 4 yıllık Aktüerya Bölümü ile başlamıştır. Daha sonra farklı fakülte ve yüksekokul bünyesinde sigortacılık

ve aktüerya alanında programlar açılmıştır. 2021 yılı YÖK Lisans Atlası verilerine göre, Bankacılık ve Sigortacılık, Sigortacılık, Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri, Sigortacılık ve Risk Yönetimi, Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik, Aktüerya Bilimleri isimleri altında 4 yıllık lisans eğitimleri verilmektedir (YÖK Atlas, 2021).

Türkiye’de sigortacılık sektöründe istihdam edilenlerin eğitim düzeylerinin ve üniversitelerin Sigortacılık/Aktüerya programlarının ele alındığı kısıtlı sayıda olan çalışmalar aşağıda verilmiştir.

Çelikkol ve Dalkılıç (2010), Türkiye sigortacılık sektöründe istihdam edilenlerin eğitim düzeylerine yönelik yaptığı çalışmasında 2006-2007 ve 2008 yılları için eğitim seviyelerine ve cinsiyetlerine göre istihdam dağılımlarını ortaya koyarak sektöre yönelik önerilerde bulunmuşlardır.

Sigortacılık Eğitim Merkezi (SEGEM)’nin 16-17 Nisan 2011 tarihinde “Sigortacılık ve Aktüerya Eğitimi Çalıştayı” ile sigorta şirketleri, üniversiteler, reasürörler, acenteler, brokerler, düzenleyici ve denetleyici otoriteler gibi sigortacılık sektörünün paydaşları ile sektörün ihtiyaç duyduğu işgücü talebi ve işgücü arzının niteliklerinin örtüşmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur (SEGEM, 2011).

Cula, Muluk ve Çiftçi (2016), Türkiye’de sigortacılık ve aktüerya alanında lisans düzeyinde eğitimler veren üniversitelerin müfredatlarını, kontenjanlarını ve yerleşen öğrencilerin başarı sırası, cinsiyeti, geldikleri il gibi demografik özelliklerini inceleyerek lisans düzeyinde verilen eğitimin güncel durumunu ortaya koymuşlardır.

Literatürde yapılmış benzer çalışmalara ek olarak bu çalışma ile Sigortacılık/Aktüerya ile ilgili ön lisan, lisans ve yüksek lisans programlarından mezun olanların sektörde istihdam edilme oranlarının güncel durumu analiz edilecektir.

2. Sigortacılık Sektöründe Eğitim ve İstihdam

Sigorta şirketleri, gelişen ve değişen koşullar karşısında rekabet ederek, performansını, kalitesini ve verimliliğini artırma çabasındadır. Sektöre rekabet avantajı sunan en önemli faktör sahip olduğu insan kaynaklarıdır (Chang ve Huang, 2005). Sektör çalışanlarının nitelik ve nicelik bakımından yeterli eğitime sahip olmaları sektörün gelişmesi ve ilerlemesi ile yakından ilgilidir.

Sigortacılık alanında yapılan ilk akademik çalışmalar 18. Yüzyılın sonlarına doğru Avrupa’da, Kuzey Amerika’da ve Asya’da yapılan yüksek lisans ve doktora tezleridir (Kwon, 2015). Üniversite düzeyinde sigortacılık eğitiminin yanı sıra çeşitli enstitü ve dernekler aracılığı ile sektörde çalışmaya yeni başlayanlar için eğitim seminerleri düzenlenerek personelin sigorta konusunda bilgilendirilmesi ve nitelikli hale getirilmesi sağlanmıştır (Morith,1979).

Ülkemizde ise 90’lı yıllardan sonra ilgi görmeye başlayan sektör henüz istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Ancak 2007 yılında çıkarılan kanun ve yönetmelikler ile sektöre getirilen eğitim gerekliliği sigorta eğitimine önem verilmesi ve geliştirilmesi gerektiği sonucunu doğurmuştur (RG.14.06.2007/26552). Ülkemizde sigortacılık sektörünün büyümesi ve gelişmesi; halkın sigorta bilinci ve farkındalığının artırılması yönündeki faaliyetlerin yanı sıra sektörde istihdam edilen personelin eğitim yönünden nitelikli ve donanımlı olmalarına da bağlıdır.

Her geçen gün, sayısı artan sigorta şirketlerine paralel olarak sektörde istihdam edilen personel sayısı da atmaktadır. Sektörde istihdam edilen personel, acente teknik personeli, eksper, broker, aktüer ve şirket personeli olmak üzere 5 gruba ayrılmaktadır. Tablo 1 ile sektörde faaliyet gösteren şirket sayısı ve bu şirketlerde istihdam edilen personel sayıları ile birlikte broker, acente, bireysel emeklilik aracısı, eksper ve tarım eksperisi sayısı yer almaktadır. Türkiye’de 2021 yıl sonu itibari ile; hayat dışı 41, hayat 6, emeklilik 15 ve reasürans 3 olmak üzere toplamda 65 sigorta şirketi faaliyet göstermektedir. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun 2021 yılı faaliyet raporuna göre sektördeki hayat dışı, hayat, emeklilik ve reasürans şirketlerinde yıl sonu itibari ile 20.502 kişi istihdam edilmektedir. Diğer yandan sigortacılık sektörüne aracılık etmek üzere faaliyet gösteren acente sayısı 26.751, bireysel emeklilik aracısı sayısı 69.251, eksper sayısı 1.857 ve broker sayısı 164 dür. Bu rakamlar sektörün 2021 yılsonu itibari ile 200 binin üzerinde kişiye istihdam sağladığını göstermektedir.

Tablo 1: Sektörde Faaliyet Gösteren Aktörlerin Dağılımı

	2017	2018	2019	2020	2021
Toplam Şirket Sayısı	62	62	63	63	65
Hayat Dışı Sigorta Şirketi	38	38	38	39	41
Hayat Sigorta Şirketi	4	5	5	6	6
Emeklilik Şirketi	18	17	17	15	15
Reasürans Şirketi	2	2	3	3	3
Personel Sayısı	19.883	20.097	19.062	19.705	20.502

Hayat Dışı Sigorta Şirketi	10.692	11.078	10.600	11.205	11.725
Hayat Sigorta Şirketi	584	683	626	615	626
Emeklilik Şirketi	8.369	8.099	7.591	7.569	7.805
Reasürans Şirketi	238	238	245	316	346
Broker Sayısı	138	142	146	152	164
Sigorta Acente Sayısı	15.832	15.782	15.942	16.346	16.751
Bireysel Emeklilik Aracısı	44.137	48.039	51.149	68.015	69.251
Eksper Sayısı	1.265	1.243	1.244	1.261	1.857
Tarım Eksperi Sayısı	3.130	3.260	3.258	3.407	3.154

Kaynak: Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu faaliyet raporları (<http://seddk.gov.tr/raporlar/sigortacilik-ve-bes-faaliyetleri>)

Türk Sigorta Birliği kurumunun 2017-2021 yıllarına ait faaliyet raporlarından derlenmiş pazarlama elamanları hariç sigorta şirketlerinde çalışan personelin genel eğitim durumları, mezun olduğu bölüm ve Sigortacılık/Aktüerya alanından mezun olanların sektörde istihdam edilme durumları Tablo 2 - Tablo 4 ile verilmiştir.

Tablo 2: 2017-2021 Yılları Arasında Sigorta Şirketlerinde Çalışan Personelin Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	2017		2018		2019		2020		2021	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
İlkokul	93	0,007	114	0,008	123	0,009	106	0,007	86	0,006
Ortaokul ve Dengi	94	0,007	72	0,005	73	0,005	75	0,005	70	0,005
Lise ve Dengi	1.366	0,097	1.323	0,094	1.243	0,087	1.164	0,081	1.159	0,076
2 Yıllık Yüksekokul	1.696	0,121	1.600	0,114	1.606	0,113	1.608	0,111	1.662	0,109
Üniversite	9.182	0,652	9.189	0,653	9.360	0,658	9.557	0,662	10.301	0,674
Lisansüstü	1.643	0,117	1.772	0,126	1.823	0,128	1.918	0,133	2.011	0,132
TOPLAM	14.074	1,000	14.070	1,000	14.228	1,000	14.428	1,000	15.289	1,000

Kaynak: Türk Sigorta Birliği Faaliyet Raporları (<http://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler>)

Tablo 2 incelendiğinde pazarlama elemanları hariç, merkez ve bölgelerde kadrolu, sözleşmeli, part-time, full-time çalışanlar sayısı 2017 yılında 14.074 iken yıllar içinde sürekli artarak 2021 yılında 15.289’a ulaşmıştır. İncelenen yıllar itibari ile sektörde istihdam edilenlerin %65’inden fazlası üniversite mezunu olup bu oran her yıl artmaktadır. 2 yıllık yüksekokul mezunlarının sektörde istihdam edilme oranı yaklaşık

%11 iken incelenen yıllar itibari ile çok az da olsa azalma gözlenmiştir. Lisansüstü eğitim seviyesine sahip olanların sektörde istihdam edilme oranı ise ortalama olarak %12 olup her geçen yıl istihdam edilme oranlarında az da olsa artış gözlenmiştir. İlkokul, ortaokul ve lise mezunlarının sektörde istihdam edilme oranları yaklaşık %1 civarında olup bu oran ilerleyen yıllarda azalmıştır.

Eğitim durumlarına göre istihdam edilme oranlarına bakıldığında yüksekokul, üniversite ve lisansüstü mezunlar içerisinde sigortacılık ile ilgili bölümlerden mezun olanların sektör tarafından istihdam edilme durumlarının ortaya konulması sigortacılık eğitimi veren kurumlar için önemlidir. Bu kapsamda 2 yıllık yüksekokul mezunları içerisinde istihdam edilen Sigortacılık/Aktüerya mezunlarının payı Tablo 3 ile verilmiştir.

Tablo 3: 2017-2021 İki Yıllık Yüksekokul Mezunları *

Mezun Olduğu Bölüm	2017		2018		2019		2020		2021	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Sigortacılık / Aktüerya	492	0,290	469	0,293	488	0,304	516	0,321	527	0,317
Diğer	1.204	0,710	1.131	0,707	1.118	0,696	1.092	0,679	1.135	0,683
TOPLAM	1.696	1	1.600	1	1.606	1	1.608	1,000	1.662	1

* Üniversite ve Lisansüstü eğitim görenler dahil değildir

Kaynak: Türk Sigorta Birliği Faaliyet Raporları (<http://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler>)

Tablo 3 incelendiğinde 2017-2021 verilerine göre 2 yıllık yüksekokul mezunlarının ortalama olarak %30'u Sigortacılık/Aktüerya mezunu iken %70'i diğer 2 yıllık yüksekokul mezunlarından oluşmaktadır. Türkiye genelinde 102 üniversiteye bağlı 178 Meslek Yüksek Okullarında iki yıllık Bankacılık ve Sigortacılık programından mezun olanların sayısı düşünüldüğünde sigortacılık sektöründe istihdam edilme oranının istenilen seviyede olmadığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 4: 2017-2021 Üniversite Mezunları*

Mezun Olduğu Bölüm	2017		2018		2019		2020		2021	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ekonomi	826	0,090	749	0,082	678	0,072	763	0,080	852	0,083
İşletme	2.915	0,317	2.856	0,311	2.970	0,317	2.930	0,307	3.185	0,309
Hukuk	219	0,024	223	0,067	232	0,025	246	0,026	278	0,027
Sigortacılık / Aktüerya	545	0,059	617	0,067	576	0,062	694	0,073	735	0,071
Mühendislik	1.155	0,328	1.126	0,123	1.241	0,133	1.318	0,138	1.417	0,138
Diğer	3.522	0,384	3.618	0,394	3.663	0,391	3.606	0,377	3.834	0,372

TOPLAM	9.182	1,000	9.189	1,000	9.360	1,000	9.557	1,000	10.301	1,000
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	--------------

* 2 yıllık Yükseköğretim ve Lisansüstü eğitim görenler dahil değildir

Kaynak: Türk Sigorta Birliği Faaliyet Raporları (<http://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler>)

Tablo 4 incelendiğinde, 2017-2021 yılları arasında 4 yıllık üniversite mezunları incelendiğinde, Sigortacılık/Aktüerya bölüm mezunlarının istihdamdaki payı, 2017 yılında %5,9, 2018 yılında %6,7, 2019 yılında %6,2, 2020 yılında %7,3 ve 2021 yılında %7,1 dir. Üniversite mezunları içerisinde Sigortacılık/Aktüerya bölüm mezunlarının sektörde istihdam edilme payı %10’u geçmemektedir. Lisans mezunlarının mezun olduğu bölümler açısından değerlendirildiğinde sektörde yaklaşık %31’lik pay ile en yüksek istihdam oranına sahip işletme bölüm mezunlarıdır. Yaklaşık olarak, ekonomi bölümü mezunları %8, hukuk mezunları %3, mühendislik mezunları %14 ve diğer alanlarda mezun olanların sektörde istihdam edilme payı ise %38 dir.

2017-2021 arasındaki zaman dilimi incelendiğinde sektörde istihdam edilen üniversite mezunlarının çoğunlukla işletme, mühendislik ve ekonomi kökenli olduğu görülmektedir. İstihdam açısından bakıldığında sektörün ihtiyacına yönelik eğitim almış Sigortacılık/Aktüerya mezunlarının sektör içindeki paylarının ise Tablo 4’den de görüldüğü üzere istenilen boyutta olmadığı ve bu mezunlardan yeterince yararlanılmadığı aşikârdır. Buna göre söz konusu dağılım içinde Sigortacılık/Aktüerya eğitimi alan işgücünün oranı yıllar itibari ile az da olsa artış gözlenmesine rağmen, çok düşük olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 5: Lisansüstü Eğitim Görenler

Mezun Olduğu Bölüm	2017		2018		2019		2020		2021	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ekonomi	97	0,059	95	0,054	105	0,058	119	0,062	117	0,062
İşletme	480	0,292	541	0,305	560	0,307	562	0,293	561	0,293
Hukuk	45	0,027	51	0,029	44	0,024	43	0,022	45	0,022
Sigortacılık / Aktüerya	148	0,090	153	0,086	162	0,089	195	0,102	214	0,102
Mühendislik	168	0,102	187	0,106	192	0,105	185	0,096	187	0,096
Diğer	705	0,429	745	0,420	760	0,417	814	0,424	887	0,424
TOPLAM	1.643	1,000	1.772	1,000	1.823	1,000	1.918	1,000	2.011	1,000

Kaynak: Türk Sigorta Birliği Faaliyet Raporları (<http://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler>)

Sigortacılık alanında lisansüstü eğitim programlarının genel amacı, sigorta şirketleri, acenteler ve sigorta sektöründe yer alan üst düzey kuruluşlara istihdam sağlamak, bu alanlarda akademik kariyer yapmak isteyen akademisyenler yetiştirmek, sektöre yol gösterici olmak, teorik bilgiyi pratiğe dökmek olarak sıralanabilir (Baştürk, 2016). Ülkemizde sigortacılık alanında lisansüstü düzeyde istihdam edilenlerin mezun olunan bölümlere göre dağılımları Tablo 5 ile verilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde 2017-2021 yılları arasında, Sigortacılık/Aktüerya bölüm mezunlarının toplam içindeki payı yaklaşık olarak %10 dur. Lisansüstü mezunların, incelenen yıllar dikkate alındığında, mezun olduğu bölümler; işletme %30, mühendislik %10, ekonomi %6, hukuk %2,5 ve diğer olarak değerlendirilen alan ise %42,5 dur.

Türkiye’de Sigortacılık/Aktüerya eğitimi veren programlar; 6’sı Türkiye’de 1’i KKTC olmak üzere 7 adet aktüerya bilimleri, 1 adet sigortacılık ve aktüerya bilimleri, 1’i devlet, 1’i vakıf olmak üzere 2 adet sigortacılık ve sosyal güvenlik, 5’i devlet 1’i vakıf olmak üzere 6 adet sigortacılık veya sigortacılık ve risk yönetimi, 5’i devlet, 2’si vakıf olmak üzere 7 adet bankacılık ve sigortacılık gibi farklı isimlerle farklı fakülte ve/veya yüksekokulların bünyesinde 23 bölüm vardır (YÖK Atlas, 2021).

Türkiye’de lisansüstü düzeyde Sigortacılık/Aktüerya eğitimi veren programlar devlet ve vakıf üniversitelerinde; Bankacılık ve Sigortacılık, Sigortacılık, Sigortacılık ve Risk Yönetimi, Aktüerya, Finansal Karar Teknikleri ve Aktüerya gibi farklı isimlerle öğrenci mezun etmektedir.

Tablo 6: 2017-2021 Sigortacılık/Aktüerya Mezunlarının Sektördeki İstihdam Dağılımı

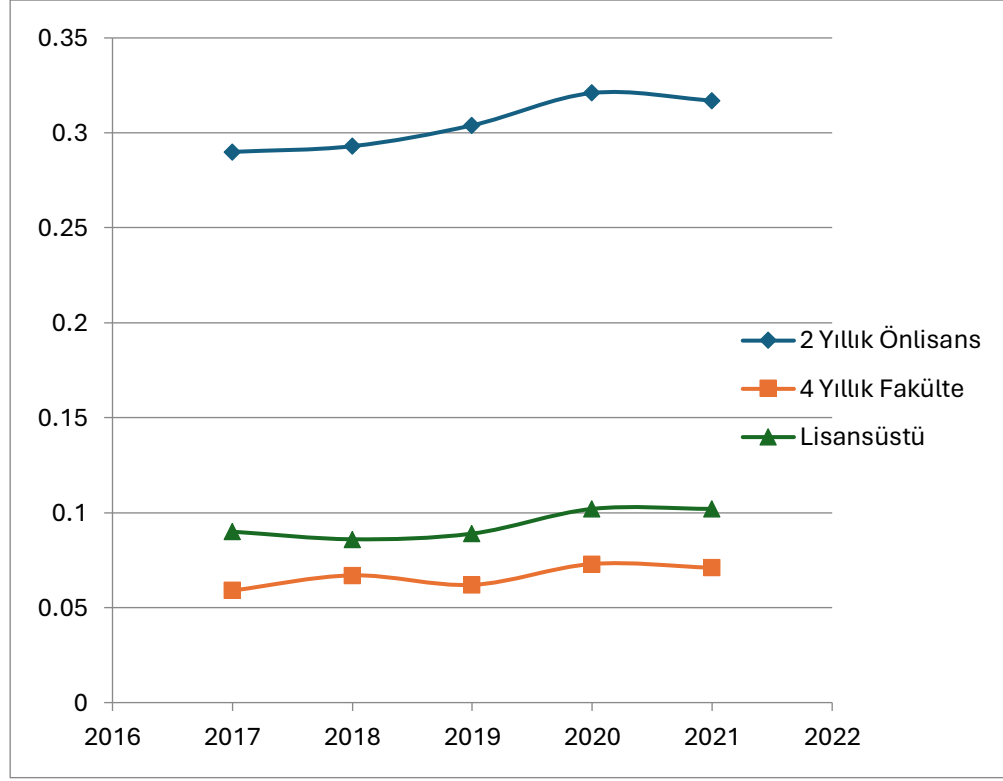
Sigortacılık/Aktüerya Mezunları İstihdam Toplamı	2017		2018		2019		2020		2021	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
	640	0,045	622	0,044	650	0,046	711	0,049	741	0,048

Kaynak: Türk Sigorta Birliği Faaliyet Raporları (<http://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler>)

Tablo 6 incelendiğinde sektörde istihdam edilen, ön lisans, lisans ve yüksek lisans olmak üzere, Sigortacılık/Aktüerya mezunları, 2017 yılında 0,045 pay ile 640 kişi, 2018 yılında 0,044 pay ile 622 kişi, 2019 yılında 0,046 pay ile 650 kişi, 2020 yılında 0,049 pay ile 711 kişi ve 2021 yılında 0,048 pay ile 741 kişidir.

Şekil 1: 2017-2021 yılları arasında Sigortacılık/Aktüerya Mezunlarının Eğitim Düzeyine Göre Sektördeki İstihdam Payları

Kaynak: Türk Sigorta Birliği Faaliyet Raporları (<http://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler>)

Şekil 1’e göre, meslek yüksekokullarının aldığı pay, lisans ve lisansüstü bölümlerinin aldığı paya oranla nispeten daha yüksektir.

4. Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de, üniversite düzeyinde Sigortacılık/Aktüerya alanında eğitim veren programlardan yaklaşık olarak yılda 1200 kişi mezun olmaktadır. Ancak Sigortacılık/Aktüerya bölüm ve programlarından mezun olanların sektörde istihdam edilme payları, ülke nüfusunun ve sigorta şirket sayısının artmasına paralel olarak çok az da olsa artsa da incelenen yıllar itibari ile ortalama 0,045 ile oldukça düşüktür. Bu durum Sigortacılık/Aktüerya programlarından mezun olan öğrencilerden sektörün yararlanmadığını göstermektedir. Diğer bir ifadeyle bu durum, ülkemizde sayısı ve kapasitesi artan Sigortacılık/Aktüerya alanından mezun olanların almış olduğu eğitimin sigorta sektörü istihdamına yansımadığını göstermektedir.

Bu kapsamda, Sigortacılık/Aktüerya programlarından mezun olanların sektör istihdamı içerisindeki payını artırmaya yönelik öneriler aşağıda sıralanmıştır.

Sektörün işe alımlarda öncelikli olarak Sigortacılık/Aktüerya bölüm mezunlarını tercih etmelerini sağlamaya yönelik faaliyetlerin artırılması, buna karşılık olarak üniversitelerin, sektörün ihtiyacına yönelik, ders içeriklerini çağın ve sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olmasını sağlayacak değişikliklere gitmesi gerekmektedir.

Mezun olmadan önce öğrencilere tanınan staj imkânı ile sektör ve öğrenci arasındaki etkileşimin artırılması ve staj yapan öğrenciye iş imkânları sunacak şekilde gerekli uygulamalı eğitimin verilmesi sağlanmalıdır.

Başarılı öğrencilere sektör tarafından burs verilmesi ve mezuniyet sonrası sektörde iyi pozisyonda istihdam edilmesi olanakları tanınmalıdır. Bu durum Sigortacılık/Aktüerya eğitimi alanların motivasyonunu ve başarısını artıracaktır.

Sektör ve üniversite işbirliği ile ulusal ve uluslararası sempozyumlar ve kariyer günleri aracılığı ile paydaşlar arasında, iletişimi ve sürekliliği sağlayacak faaliyetlere önem verilmelidir.

KAYNAKÇA

Baştürk, H. F., “Sigortacılık Alanında Yüksek Lisans, Doktora Eğitiminin Gerekliği Ve Mevcut Durum”, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, (2016), 5(1), 204-213.

Chang, W. J. ve Chun Huang, T., “Relationship between Strategic Human Resource Management and Firm Performance: A Contingency Perspective”, *International Journal of Manpower*, (2005), 26 (5), 434-449.

Cula, S., Muluk, Z., ve Çiftçi, S., “Sigorta Personelinin Sigorta Eğitimi Konusunda Görüşleri”, *Journal Of Insurance Research/ Sigorta Araştırmaları Dergisi*, (2016), 12:91-111.

Çelikkol, H., ve Dalkılıç, N., “Türkiye’de sigorta sektöründe istihdam, eğitim ve geleceğe ilişkin öneriler”. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, (2010), 2(2), 73-80.

Kwon, W. J. (2014) , *Collegiate Education in Risk Management and Insurance Globally: Past, Present And Future*, Published collaboratively by the International Insurance Society and St. John’s University’s School of Risk Management.

Morith, R. J. (1979), *Risk and Insurance Instruction in American Colleges and Universitie* (Philadelphia), S.S. Huebner Foundation for Insurance Education.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Faaliyet raporları, (2021) <http://seddk.gov.tr/raporlar/sigortacilik-ve-bes-faaliyetleri> (Erişim: 01.02.2022).

Sigortacılık Eğitim Merkezi, 2011. Türkiye'de Sigortacılık ve Aktüerya Eğitimi Çalıştayı Sonuç Bildirgesi, SEGEM, 16-17 Nisan 2011.

Türkiye Sigorta Birliği: Mali Tablolar ve İstatistikler, (2021), <https://www.tsb.org.tr/tr/istatistikler> (Erişim: 01.03.2022).

Yüksek Öğretim Kurumu, (2021). Lisans Atlası, <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans>, (Erişim: 01.01.2022).

**ALMANCA ÖĞRETİM VE ÖĞRENİMİNDE ÇEVİRİMİÇİ DERSLERİN
MOTİVASYON VE ÖNEMİ**

**THE MOTIVATION AND IMPORTANCE OF ONLINE CLASSES IN
GERMAN TEACHING AND LEARNING**

Ecem Fatma DEPE¹
Gülşah ERTUNÇ²
Hatice KÖKOĞLU³

ÖZET

Almanca öğretimi ve öğrenimi, teknolojik gelişmelerin etkisiyle büyük bir dönüşüm yaşamaktadır. Çevrimiçi dersler, öğrencilere mekânsal ve zamansal sınırlamalar olmaksızın erişim imkanı sunarak, dil öğrenim sürecini daha esnek ve erişilebilir kılmaktadır. Bu çalışma, çevrimiçi Almanca derslerinin öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini ve bu derslerin dil öğrenimindeki önemini incelemektedir. Sonuçlar, çevrimiçi derslerin öğrenci motivasyonunu artırdığını ve dil öğreniminde etkili bir yöntem olduğunu göstermektedir..

Anahtar Kelimeler: *Almanca Öğretimi, Çevrimiçi Dersler, Teknolojik Gelişmeler, Öğrenci Motivasyonu, Dil Öğrenimi, Erişim, Etkili Yöntem.*

ABSTRACT

Teaching and learning German is undergoing a significant transformation due to technological advancements. Online classes offer students the opportunity to access lessons without spatial and temporal constraints, making the language learning process more flexible and accessible. This study examines the impact of online German classes on student motivation and the importance of these classes in language learning. The results indicate that online classes enhance student motivation and are an effective method for language learning.

Keywords: *German Teaching, Online Classes, Technological Advancements, Student Motivation, Language Learning, Access, Effective Method.*

¹ Araştırmacı, E-mail: ecem@xpm.com.tr, ORCID: 0009-0004-1685-4892, İstanbul, Türkiye.

² Araştırmacı, E-mail: gulsah@xpm.com.tr, ORCID: 0009-0003-6325-8973, İstanbul, Türkiye.

³ Araştırmacı, E-mail: hatice@xpm.com.tr, ORCID: 0009-0002-3187-0626, İstanbul, Türkiye.

GİRİŞ

Günümüzde, Almanca eğitimi ve dil öğrenimi genel olarak, teknolojik gelişmelerin sağladığı olanaklar sayesinde, öğrencilere mekânsal ve zamansal sınırlamalar olmaksızın erişim imkanı sunmaktadır. Bu, öğrencilere istedikleri zaman ve yerde derslere katılma esnekliği sağlamakta olup, çeşitli öğrenme materyalleri, interaktif uygulamalar, görsel ve işitsel kaynaklar gibi zengin öğrenme araçları, öğrenme sürecini daha etkili ve ilgi çekici kılmaktadır (Smith & Jones, 2018; Brown & Green, 2019).

Özellikle uzaktan eğitim, toplumların sürekli değişen ve artan beklenti ve ihtiyaçlarına cevap vermek için geliştirilen bir eğitim sistemidir. Geleneksel öğrenme yöntemlerinin yerini yeni yöntemlere bırakması, eğitim ve öğretimin sunumunda da yeni sistemlerin geliştirilmesine neden olmuştur. Uzaktan eğitim, öğrenenlere zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın bilgiye erişim imkanı sunar ve bu eğitim modelinin başarısında, öğrencinin motivasyonunun kritik bir rol oynadığı unutulmamalıdır.

Motivasyon, bir kişinin davranışlarını etkileyen bilinçaltı ve bilinçli faktörlerden kaynaklanır ve bu nedenle davranışın kaynağı olarak kabul edilir (Lefrançois, 1995). Dil öğrenmedeki başarıyı belirleyen faktörlerden biri de motivasyondur. Uzaktan eğitimde, öğrencinin kendi motivasyonu, öğrenme sürecinin etkinliği ve başarısı için hayati öneme sahiptir. Öğrencinin dışsal ve içsel motivasyon kaynakları, uzaktan eğitimdeki başarısını doğrudan etkileyebilir (Erkan & Almachi, 2017; Erkan & Özbay, 2012; Gagne ve Deci, 2005).

Öğrencilerin öğretim sırasında yapılan etkinlikleri içselleştirip anlamlı kılması ve bu etkinliklerden fayda elde etmesi, öğrenme motivasyonu olarak bilinir (Akbaba, 2006). Eğitim alanında motivasyon, öğrenci davranışlarını etkileyen en önemli güç kaynaklarından biri olarak görülüyor. Öğrenciler belirli bir motivasyon düzeyi ile ilgili konuları öğrenmeye daha hevesli olup, daha fazla motive olan öğrencilerde konuların kalıcılığı daha yüksektir (Dev, 1997). Bilginin kalıcı olması için içsel motivasyon daha etkilidir (Ryan & Deci, 2000).

Almanca Dil Öğreniminde Kullanılan Uzaktan Eğitim Teknolojileri ve Öğrenci Motivasyonuna Etkileri

Uzaktan eğitimin tarihsel kökenleri ve motivasyonun dil öğrenimindeki rolü, eğitimdeki teknolojik gelişmelerle nasıl şekillendiği üzerinde durulmalıdır. Bu bağlamda, uzaktan eğitim ve motivasyon arasındaki ilişki, eğitimdeki başarıyı maksimize etmek için nasıl optimize edilebileceği konusunda kritik bir öneme sahiptir.

Eğitimde teknolojik entegrasyon, dil öğretiminde yeni ufuklar açmaktadır. Dijital çağın getirdiği e-öğrenme yöntemleri, bilgisayar ve mobil teknolojileriyle birleşerek dil öğretiminde devrim yaratmaktadır (Johnson & Adams, 2011). Bu devrim, özellikle dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi, farklı öğrenme stillerine hitap etme ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımıyla öğrencilere aktif öğrenme fırsatları sunma gibi avantajlarla kendini göstermektedir (Chapelle, 2001; Jonassen, 1999).

Uzaktan eğitimde, öğrencilerin yüksek düzeyde öz denetime ihtiyaçları vardır (Jirmann & HILGENSTOCK, 2005). Bu, öğrencilerin sürekli olarak kendilerini motive ve disipline etmek için öğrenme isteğine ve yeteneğine sahip olmalarını gerektirmektedir. Öğrencilerin öğrenim materyaline ve kullanılan çevrimiçi medyalara erişimi, coğrafi konumlarına ve zamanlarına bakılmaksızın sağlanmalıdır. Bu, öğrencilerin sunulan çevrimiçi medyaları kullanma yeteneğine sahip olmalarını gerektirir (Schäffer & Osterhagen, 2016).

Çevrimiçi öğrenme, geleneksel yüz yüze eğitimden farklı birçok özelliğe sahiptir. Bu öğrenme biçimi, genellikle asenkron bir yapıda ilerler, bu da öğrencilere belirli bir zaman ve mekânda olma zorunluluğu getirmez. Ancak bu esneklik, öğrencilere bireysel öğrenme ritimlerini belirleme olanağı sunarken, eğitmenler için öğrencilerin kişilik özelliklerini ve öğrenme stillerini belirlemeyi zorlaştırabilir (Smith & Doe, 2021).

Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme sürecinde motive olmalarını ve bu motivasyonu sürdürmelerini sağlamak için dikkate alınması gereken bazı kritik faktörler vardır. Öncelikle, öğrenme sürecinin nasıl düzenlendiği büyük önem taşır. Eğitmenler, öğrencilere açık ve anlaşılır bir şekilde hangi görevlerin, nerede ve ne zaman yapılacağını belirtmelidir (Johnson, 2019).

Ayrıca, interaktif görevlerde genellikle belirli bir "doğru" veya "yanlış" çözüm olmadığı için öğrencilere bu konuda rehberlik edilmelidir. Özellikle forum gönderileri, tartışma panelleri ve açık uçlu görevlerde, öğretmenlerin net bir "doğru" veya "yanlış" çözüm belirlememesi, öğrencilere kendi düşüncelerini ve fikirlerini özgürce ifade etme olanağı sunar (Williams & Taylor, 2020).

Bununla birlikte, tüm öğrencilerin aynı yazma becerisine veya diğer katılımcıların gönderilerine aynı tepkiyi verme yeteneğine sahip olmadığını kabul etmek önemlidir. Bu, öğrencilerin farklı kültürel, sosyal ve eğitim geçmişlerine sahip olmalarından kaynaklanabilir (Lee & Kim, 2018).

Teknik yetenekler de çevrimiçi öğrenme başarısı için kritik bir faktördür. Ancak, bu yeteneklerin dışsal faktörlerden etkilenebileceği ve öğrencilerin bu konuda esneklik gösterebileceği unutulmamalıdır (Корнійко, I., & Бондаренко, E., 2020).

Almanca eğitiminde, Web 2.0 teknolojileri, öğrencilere gerçek zamanlı ve interaktif bir öğrenme deneyimi sunarak dil öğrenimini daha derinlemesine ve etkileşimli bir deneyime dönüştürmektedir (O'Reilly, 2005; Richardson, 2006). Bu teknolojik araçlar, öğrencilere dil öğreniminde esneklik, erişilebilirlik ve gerçek zamanlı geri bildirim alma imkanı sunarak dil yeterliliklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Schwienhorst, 2008; Grgurovic et al., 2013).

Özellikle çevrimiçi dersler, öğrencilere kendi hızlarında ilerleme olanağı sunarak bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yanıt vermektedir (Smith, 2019). Bu platformlar, sesli ve görsel içeriklerin entegrasyonu ile dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır (Jones & Lee, 2020). Ayrıca, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi için sunulan metinler ve yazma görevleri, öğrencilere kelime dağarcıklarını genişletme ve metin anlama becerilerini geliştirme olanağı sunmaktadır (Lopez & Torres, 2021; Wang, 2020).

Almanca Öğreniminde Kullanılabilecek Web 2.0 Araçları ve Eğitimdeki Etkileri

Günümüzde teknolojik gelişmeler, dil öğretiminde yeni yöntemlerin ve araçların kullanılmasını mümkün kılmaktadır. Web 2.0 araçları, Almanca öğreniminde öğrencilere interaktif ve görsel bir öğrenme deneyimi sunarak dil becerilerini geliştirmelerine

yardımcı olmaktadır. Bu makalede, Almanca öğreniminde kullanılabilecek bazı popüler Web 2.0 araçları ve bu araçların eğitimdeki etkileri ele alınmaktadır.

1. STORYBIRD: Storybird, öğrencilere kendi hikayelerini ve şiirlerini yazma fırsatı sunan bir kitap oluşturma platformudur. Almanca öğretiminde, öğrencilere Almanca kitaplar ve öyküler okuma alışkanlığı kazandırmanın yanı sıra, kendi hikayelerini Almanca olarak yazmaları için motivasyon sağlar (YALÇIN, 2020). Bu, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine ve dilde yaratıcılıklarını kullanmalarına olanak tanır.

2. STORYBOARDTHAT: Bu uygulama, dil öğretiminde görselliği kullanarak etkin bir öğretim sağlar. Öğrencilere, kelimelerin farklı anlamlarını görsel olarak öğrenmelerine ve kelimeleri bağlam içinde kullanmalarına yardımcı olur. Almanca öğretiminde, öğrencilere dildeki yapıları ve kelimeleri görsel olarak öğrenmeleri için fırsat sunar.

3. QUIZLET: Quizlet, öğrencilere görsel ve işitsel destekli Almanca kelime kartları oluşturma ve bu kartları kullanarak kelime bilgilerini pekiştirme fırsatı sunar (Aras, 2016). Öğrenciler, uygulamada bulunan interaktif oyunlar ve alıştırmalar sayesinde Almanca kelime hazinesini geliştirebilirler.

4. MEMRISE: Memrise, flaş kartları kullanarak yabancı dil öğrenimini destekleyen bir platformdur. Almanca öğretiminde, öğrencilere kelimeleri ve dil yapılarını görsel ve işitsel olarak öğrenmeleri için fırsat sunar.

5. VOKI: Voki, öğrencilere kendi sesleriyle metinleri seslendirme fırsatı sunar. Almanca öğretiminde, öğrencilere konuşma pratiği yapma ve dinleme becerilerini geliştirme fırsatı sunar (Lornsen, 2010).

6. VOCAROO: Bu uygulama, öğrencilere ses kayıtları oluşturma ve paylaşma fırsatı sunar. Almanca öğretiminde, öğrencilere konuşma pratiği yapma ve dinleme becerilerini geliştirme fırsatı sunar.

7. DUOLINGO: Duolingo, öğrencilere Almanca öğrenirken eğlenceli ve interaktif bir öğrenme deneyimi sunar. Öğrenciler, uygulamada bulunan alıştırmalar ve oyunlar sayesinde Almanca dil becerilerini geliştirebilirler.

8. PIXTON: Pixton, öğrencilere kendi çizgi romanlarını ve karikatürlerini oluşturma fırsatı sunar. Almanca öğretiminde, öğrencilere yazma becerilerini geliştirmeleri için yaratıcılık ve motivasyon sağlar.

9. KAHOOT: Kahoot, öğrencilere Almanca konularını eğlenceli bir şekilde öğrenme ve sınav fırsatı sunar. Öğretmenler, öğrencilere konuları pekiştirmek ve bilgilerini sınamak için bu uygulamayı kullanabilirler.

10. CANVA: Canva, öğrencilere görsel materyaller oluşturma fırsatı sunar. Almanca öğretiminde, öğrencilere kelimeleri ve yapıları görsel olarak öğrenmeleri için fırsat sunar.

Motivasyon İçin Kullanılan Yöntemler

ARCS Motivasyon Modeli, eğitimde motivasyonun artırılması için dört temel bileşenden oluşan bir yaklaşımdır. Bu bileşenler dikkat, uygunluk, güven ve doyum olarak sıralanabilir (Shellnut et al., 1999; Song & Keller, 1999). GÜYER, ŞAHİN ve ATASOY (2016) bu dört bileşenin öğrenci motivasyonunu artırmak için kritik olduğunu belirtmiştir. Özellikle memnuniyet, öğrencinin öğrenme sürecinde pozitif hissetmesini ve motivasyonunu sürdürmesini sağlar. Ancak, motivasyon sürekli bir süreç olmadığı için öğrenciler zamanla motivasyonlarını kaybedebilirler (Song & Keller, 1999). Bu nedenle, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre motivasyon stratejileri sunulmalıdır (Li & Keller, 2018).

Uyarlanabilir öğrenme, öğrencilere özelleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunmayı amaçlar. Bu sistemler, öğrencinin öğrenme tercihlerine ve ihtiyaçlarına göre içerik sunar (Brusilovsky, 1998). Ancak, çoğu çevrimiçi öğrenme platformu bireysel farklılıkları göz ardı eder. Öğrencilere özelleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunulduğunda, başarı oranları artar, öğrenme süresi kısalmış ve motivasyonları artar (Wolf, 2003).

Uyarlanabilir bilgisayar destekli öğretim, öğrencinin motivasyon durumuna göre özelleştirilmiş içerik sunar. Öğrencinin motivasyon durumunu doğru bir şekilde değerlendirmek ve uygun motivasyon stratejileri sunmak kritiktir (Astleitner & Keller, 1995). Ancak, motivasyon stratejilerinin etkili olup olmadığı konusunda kesin bir görüş birliği yoktur (Visser et al., 2002).

SONUÇ

Sonuç olarak, çevrimiçi öğrenme ve teknolojik entegrasyon, eğitimde devrim yaratmaktadır. Çevrimiçi öğrenme, öğrencilere zaman ve mekân sınırlamalarından bağımsız bir öğrenme deneyimi sunar. Bu esneklik, öğrencilere kendi öğrenme ritimlerini belirleme ve bireysel ihtiyaçlarına göre öğrenme süreçlerini şekillendirme olanağı tanır. Aynı zamanda, öğretmenlere de öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını, öğrenme stillerini ve kişilik özelliklerini daha yakından tanıma ve bu bilgileri öğrenme sürecini daha etkili bir şekilde düzenleme fırsatı sunar.

Teknolojik entegrasyonun dil öğretimine getirdiği avantajlar da göz ardı edilemez. Dijital araçlar ve platformlar, dil öğrenimini daha interaktif, erişilebilir ve öğrenci merkezli bir deneyime dönüştürmektedir. Öğrencilere gerçek zamanlı geri bildirim alma imkanı, doğal konuşma örnekleriyle dil kullanımını deneyimleme fırsatı ve farklı seviyelerde metinlere erişim gibi olanaklar, dil öğrenimini daha zengin ve etkili kılar.

Bunların yanı sıra, teknolojik araçların dil öğretimine entegrasyonu, öğrencilere dil becerilerini, gramer ve yazım kurallarını geliştirmeleri için geri bildirimler sağlar. Bu geri bildirimler, öğrencilerin dil bilgisini pekiştirmelerine ve yazılı ifade yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanır.

Bu iki anahtar faktörün - çevrimiçi öğrenme ve teknolojik entegrasyonun - birleşimi, eğitimde sadece dil öğretimi değil, tüm disiplinlerde daha kapsamlı, etkili ve öğrenci odaklı bir yaklaşımın önünü açmaktadır. Bu nedenle, eğitimcilerin ve kurumların, öğrencilere en iyi öğrenme deneyimini sunabilmek için bu avantajlardan en iyi şekilde yararlanmaları esastır.

Motivasyon seviyesi yüksek olan öğrenciler, enerjik bir şekilde öğrenme sürecine katılırlar ve bu süreçte nasıl hareket edecekleri bellidir. Motivasyon, öğrencinin öğrenme yöntemlerini geliştirmesi için gereken enerji ve azmi teşvik eder (DELLAL & GÜNAK, 2009). Öğrenme sürecine tam anlamıyla odaklanmış, azimli ve kararlı bir birey, motivasyonun zirvesindedir (Başaran, 1983; Zimmermann, 1983; Özdemir, 2009).

Aşağıdaki şekilde de belirtildiği üzere, motivasyon süreci, öğrenme başarısıyla ilk adımı atar. Bu süreç, pozitif düşünce ve davranışların teşvik edilmesiyle bireyin özsaygısını

artırır. Bu da öğrenme hevesini yükseltir ve öğrenme başarısını destekleyerek sürekli bir öğrenme arzusu oluşturur (DELLAL & GÜNAK, 2009).

Şekil 1. Olumlu Motivasyon

Şekil 2'de de belirtildiği gibi, motivasyonu düşük öğrencilerin davranışları, başarısızlıkla birlikte olumsuz düşünceler, azalan özsaygı, başarısızlıkla yüzleşme ve öğrenme motivasyonunda zorluklar şeklinde ortaya çıkar (DELLAL & GÜNAK, 2009).

Şekil 2. Olumsuz Motivasyon

Birçok çalışma, motivasyonun öğrenme sonuçları üzerindeki olumlu etkisini ortaya koymuştur (Karakis et al., 2016; Wah, 2015; Turel & Sanal, 2018). Ancak, motivasyon stratejilerinin öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanmadan uygulanmasının bazı olumsuz etkileri olabileceği belirtilmiştir (Song & Keller, 2001; Astleitner & Keller, 1995). Öğrenciler, öğrenme sürecinin başında motive olabilirken, zamanla bu motivasyonları azalabilir (Song & Keller, 1999). Bu, motivasyon stratejilerinin öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına göre özelleştirilmesi gerektiğini gösterir. Ancak, bu tür bireysel ihtiyaçlara yanıt veren yaklaşımlar sınırlıdır. Li ve Keller (2018), öğrencilere uygun motivasyon stratejileri sunulması gerektiğini belirtmiştir.

Günümüzde teknolojik gelişmeler, Almanca dil öğreniminde yeni yaklaşımların ve yöntemlerin benimsenmesine olanak tanımaktadır. Uzaktan eğitim, mekansal ve zamansal sınırlamalar olmaksızın öğrencilere dil öğrenimi imkanı sunarken, motivasyonun öğrencinin başarısında kritik bir rol oynadığı unutulmamalıdır. Almanca dil öğreniminde kullanılan Web 2.0 araçları, dil öğrenimini interaktif ve görsel bir deneyime dönüştürerek öğrencilere daha zengin ve etkili bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Bu araçlar, öğrencilere dilde yaratıcılıklarını kullanma, kelime haznesini genişletme, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirme gibi çeşitli avantajlar sunmaktadır. Ancak, tüm bu teknolojik olanakların yanı sıra, öğrencinin motivasyonunu sürdürmesi ve artırması için uygulanan yöntemler de eğitimin başarısında kritik bir öneme sahiptir. Almanca eğitimi ve dil öğrenimi, teknolojik gelişmelerin sağladığı imkanlarla büyük bir dönüşüm içindedir. Uzaktan eğitim, dil öğreniminde mekansal ve zamansal sınırlamaları ortadan kaldırarak öğrencilere esneklik sunmaktadır. Teknolojik entegrasyon, dil öğretiminde yeni ufuklar açmakta ve e-öğrenme yöntemleriyle birlikte dil öğretiminde devrim yaratmaktadır. Bu süreçte, öğrenci motivasyonu kritik bir rol oynamakta; öğrencinin içsel ve dışsal motivasyon kaynakları, uzaktan eğitimdeki başarısını doğrudan etkileyebilmektedir. Teknolojik araçlar ve yöntemlerin dil öğrenimine kattığı değer, öğrencinin öğrenme sürecini daha anlamlı ve etkili kılarken, motivasyonun dil öğrenimindeki başarıyı belirleyen anahtar faktörlerden biri olduğu unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Akbaba, S. (2006). Öğrenme motivasyonu. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 31(2), 65-78.
- Aras, I. (2016). Web 2.0 araçlarının dil öğretiminde kullanımı. *Dil Eğitimi Araştırmaları*, 901.
- Astleitner, H., & Keller, J. M. (1995). A model for motivationally adaptive computer-assisted instruction. *Journal of Research on Computing in Education*, 27(3), 270-280.

- Astleitner, H., & Keller, J. M. (1995). A model for motivationally adaptive computer-assisted instruction. *Journal of Research on Computing in Education*, 27(3), 270-280.
- Başaran, İ. E. (1983). *Eğitim psikolojisi: Modern eğitimin psikolojik temelleri*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Brown, A., & Green, T. (2019). Dil öğreniminde teknolojik olanaklar. *Dil Eğitimi ve Teknolojisi Dergisi*, 7(2), 123-137.
- Brusilovsky, P. (1998). Adaptive educational systems on the World-Wide-Web: A review of available technologies. *Proceedings of Workshop WWW-Based Tutoring*.
- Chapelle, C. A. (2001). Bilgisayar destekli dil öğretimi: Teori ve uygulama. *Dil Öğretimi ve Teknoloji Dergisi*.
- DELLAL, N. A., & GÜNAK, D. B. (2009). Motivasyonun öğrenme sürecine etkileri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 234-245.
- DELLAL, N. A., & GÜNAK, D. B. (2009). Motivasyonun öğrenme sürecine etkileri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 234-245.
- Dev, P. C. (1997). Intrinsic motivation and academic achievement: What does their relationship imply for the classroom teacher? *Remedial and Special Education*, 18(1), 12-19.
- Erkan, S., & Almachi, J. (2017). Uzaktan eğitimde öğrenci motivasyonu. *Uzaktan Eğitim Dergisi*, 5(1), 45-59.
- Erkan, S., & Özbay, A. (2012). Motivasyonun dil öğrenimindeki etkisi. *Dil Eğitimi Araştırmaları*, 4(1), 23-34.
- Gagne, M., & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26(4), 331-362.
- Green, H., & Hannon, C. (2007). E-öğrenme yöntemleri ve teknolojileri. *Bilgisayar ve Eğitim Dergisi*.

- Grgurovic, M., Chapelle, C. A., & Shelley, M. C. (2013). Teknoloji destekli dil öğretimi. *Dil Öğretimi Dergisi*.
- GÜYER, T., ŞAHİN, S., & ATASOY, B. (2016). ARCS motivasyon modeli. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 6(1), 36-59.
- Jirmann, R., & HILGENSTOCK, R. (2005). Uzaktan eğitimde öz denetim. *Eğitim Psikolojisi Dergisi*.
- Johnson, L., & Adams, S. (2011). Eğitimde teknoloji entegrasyonu. *Eğitim Teknolojisi Dergisi*.
- Johnson, R. (2019). Çevrimiçi eğitimde öğrenci motivasyonu. *Uzaktan Eğitim Dergisi*, 10(3), 120-135.
- Jonassen, D. H. (1999). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı. *Eğitim Psikolojisi Dergisi*.
- Jones, L., & Lee, J. H. (2020). Sesli ve görsel içeriklerin dil öğretimindeki rolü. *Dil Öğretimi ve Teknoloji Dergisi*.
- Karakis, R., Karamete, A., & Okcu, Y. (2016). Motivasyonun öğrenme üzerindeki etkisi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45(2), 89-102.
- Lee, M., & Kim, H. (2018). Kültürel farklılıklar ve çevrimiçi öğrenme. *Kültürlerarası Eğitim Dergisi*, 7(1), 25-40.
- Lefrançois, G. R. (1995). *Psikolojik teoriler ve öğrenme*. Wadsworth Publishing Company.
- Li, K., & Keller, J. M. (2018). Use of the ARCS model in education: A literature review. *Computers & Education*, 122, 54-62.
- Li, K., & Keller, J. M. (2018). Use of the ARCS model in education: A literature review. *Computers & Education*, 122, 54-62.
- Liu, M., Moore, Z., Graham, L., & Lee, S. (2010). Öğrenci merkezli e-öğrenme yaklaşımı. *Eğitim Teknolojisi Araştırmaları Dergisi*.
- Lopez, M., & Torres, R. (2021). Okuma becerisinin geliştirilmesi için online platformlar. *Dil Öğretimi Dergisi*.

- Lornsen, A. (2010). Teknoloji destekli dil öğretimi. *Eğitim Teknolojileri Dergisi*, 201.
- O'Reilly, T. (2005). Web 2.0: İş modeli olarak internet. *Teknoloji ve Toplum Dergisi*.
- Özdemir, S. M. (2009). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Richardson, W. (2006). Bloglar, wikiler ve podcastler. *Eğitim ve Teknoloji Dergisi*.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54-67.
- Schwienhorst, K. (2008). Almanca eğitiminde teknolojik entegrasyon. *Dil Öğretimi ve Teknoloji Dergisi*.
- Schäffer, D., & Osterhagen, T. (2016). Çevrimiçi öğrenme ve öğretim. *Eğitim Teknolojisi Dergisi*.
- Shellnut, B., Knowlton, A., & Savage, T. (1999). Applying the ARCS model to the design and development of computer-based modules for manufacturing engineering courses. *Journal of Technology Studies*, 25(1), 23-30.
- Smith, A., & Jones, B. (2018). Teknolojik gelişmeler ve dil eğitimi. *Eğitim Teknolojileri Dergisi*, 6(2), 110-125.
- Smith, J. A., & Doe, M. (2021). Asenkron öğrenme: avantajlar ve zorluklar. *Eğitim ve Teknoloji Dergisi*, 15(2), 45-60.
- Song, S. H., & Keller, J. M. (1999). The ARCS model for developing motivationally-adaptive computer-assisted instruction. *Educational Technology*, 39(2), 5-15.
- Song, S. H., & Keller, J. M. (1999). The ARCS model for developing motivationally-adaptive computer-assisted instruction. *Educational Technology*, 39(2), 5-15.
- Song, S. H., & Keller, J. M. (2001). Effectiveness of motivationally adaptive computer-assisted instruction on the dynamic aspects of motivation. *Educational Technology Research and Development*, 49(2), 5-22.
- Turel, Y. K., & Sanal, M. (2018). Öğrenci motivasyonunun öğrenme sonuçlarına etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 43(3), 112-128.

- Visser, J., Plomp, T., Amirault, R. J., & Kuiper, W. (2002). Motivating students at a distance: The case of an international audience. *Educational Technology Research and Development*, 50(2), 94-110.
- Wah, L. (2015). Motivasyon stratejilerinin öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 23(1), 54-67.
- Wang, C. (2020). Yazma becerisinin geliştirilmesi için teknolojik araçlar. *Eğitim ve Teknoloji Dergisi*.
- Warschauer, M. (2006). Dil öğretiminde teknoloji kullanımı. *Dil Öğretimi Dergisi*.
- Williams, P., & Taylor, C. (2020). Interaktif görevler ve öğrenci katılımı. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 18(4), 200-215.
- Wolf, C. (2003). iWeaver: Towards an interactive web-based adaptive learning environment to address individual learning styles. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*, 6(1).
- YALÇIN, C. (2020). Yabancı dil olarak Almanca öğreniminde web 2.0 araçlarının kullanımı. *International Journal of Language Academy*, (33), 344-357.
- Zimmermann, B. J. (1983). A social cognitive view of self-regulated academic learning. *Journal of Educational Psychology*, 81(3), 329-339.
- Корнійко, І., & Бондаренко, Е. (2020). Teknik yetenekler ve çevrimiçi eğitim. *Teknoloji ve Eğitim Dergisi*, 12(1), 5-20.